

Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională

Tendințe

O revistă pentru:

- **personalul didactic angajat în unitățile de învățământ sau în alte instituții care acționează în domeniul problematicei copiilor**
- **părinți sau aparținători legali ai copiilor**
- **membrii comunității locale**

Revistă editată de
Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Giurgiu
Nr. 8 - 2018

Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională

CJRAE GIURGIU

ISSN 2066 - 9879

Echipa de redacție

Coordonatori: - prof. Ingrid Lacrima Reitmeier - Director,

- prof. Andrada Vasile

tehnoredactare: Mogîldea Anișoara

Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională

Str. Nicolae D.Barcian, nr.8 – Giurgiu

Internatul Colegiului Național “Ion Maiorescu”, etaj 3, camera 52

SCRISOARE DESCHISĂ

***Dragi colege/colegi, educatoare, învățătoare, profesori învățământ primar,
gimnazial și liceal,***

Vă scriu din nou despre copiii aceia. Elevii cu CES. Elevii cu TSA. Știu că vă este greu cu ei la clasă, știu că aveți și alți copii în clasă, știu că sunt mereu hărții de făcut, că avem de parcurs materie, că trebuie să ne încadrăm în timp, că părinții uneori ne pun probleme. Dar nu putem să-i respingem la nesfârșit. Nu e moral și nici nu este legal.

Sunt copii care se pot ameliora și se pot integra în colectiv, dacă au sprijinul domniilor-voastre. În ajutor vă putem veni noi, profesorii consilieri din **Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Giurgiu**.

Elevii cu CES sunt o realitate permanentă, din păcate. Dacă acum câțiva ani, auzeam de câte un copil pe ici-colo, astăzi îi găsim aproape în fiecare colectiv de grădiniță sau școală primară. Acei copii care au adus cu sine TSA-ul în mediul școlar îi regăsim acum în clasele terminale ale gimnaziului și la liceu. Sunt copii care pot avea șansă ...la șansă, doar dacă domniile voastre sunteți dispuși s-o acordați. Nu spun că nu e greu, ci doar că nu este imposibil. Poate fi dificil, dar poate fi și frumos. Poate fi obositor, dar vă poate aduce și fiori de bucurie. Pentru că, acești copii, ce se pregătesc să intre în școală ori sunt elevi, foarte curând vor fi adulți. Nu dispar, ci cresc. Dacă ne prefacem că nu-i vedem, nu se vor evapora. Vor traversa viața împreună cu noi, în acest spațiu, numit Giurgiu. Mă doare să văd cum sunt respinși, pentru că sunt încă refuzați, încă sunt respinși, încă nu sunt înțeleși. Mă doare să văd părinți chinuiți. Cândva am fost revoltată că sunt părinți care ascund problema copilului, apoi am înțeles de ce : cadrele didactice refuză direct sau se fofilează (și credeți-mă că este un termen exact), cu scopul de a nu avea „probleme” la clasă.

Și uite-așa ne prindem într-o horă urâtă, unde condamnați sunt copii – suflete nevinovate și curate, care nu au făcut cerere :

„ Stimate Dumnezeu,
Pe mine te rog să mă trimiți când
mă voi naște în viitoarea mea familie, cu
sindrom TSA sau Asperger sau
Down...sau ceva. Găsesc că ar fi o
experiență deosebită .
Cu stimă,
Cristi – copil cu autism ”

Lui Cristi sau lui David sau lui Alexandru sau altor copii, li s-a împlinit dorința. Dar ei au avut norocul ”chior”, să fie elevii doamnelor învățătoare Nineta Văduva – Școala Gimnaziala ”Mihai Eminescu” Giurgiu, Veronica Loloiu și Cristina Elena Caraconcea – Școala Gimnaziala ”Mircea cel Bătrân” Giurgiu, după ce mai întâi au fost preșcolarii unor educatoare ca Filofteia Penescu, Geantă Mirella, Mariana Mihăilă sau Boțoroagă Elena – de la Grădinița cu program prelungit ”Dumbrava Minunată” Giurgiu.

În fața domniilor lor, cu stimă și respect, mă-nclin.

Copiii speciali sunt tot copiii noștri, că ne place sau nu, există. Putem pune mâinile la ochi, putem să ne acoperim urechile, putem pur și simplu să nu vorbim despre asta. Putem face asta, cât timp dorim.... Ce nu putem schimba este ceea ce scrie și la noi în cartea de indentitate : domiciliul – Giurgiu.

Acceptăm toate acestea și ne angrenăm în ameliorarea lor sau... ne punem mâinile la ochi, ne acoperim urechile, nu vorbim despre asta și devenim și noi autiști.

Profesor consilier **Mihaela Leocă**
CJRAE/ Cabinetul Școlar de Asistentă Psihopedagogică Liceul Teoretic „Tudor Vianu” Giurgiu

Intervenția terapeutică a copilului abuzat și neglijat

Autor: prof. consilier școlar **Reitmeier Ingrid Lacrima**
C.J.R.A.E./C.J.A.P Giurgiu

Abuzul și neglijarea copilului afectează dimensiunile esențiale ale dezvoltării copilului. Efectele acestora sunt profunde și nefaste, putând însoții copilul de-a lungul întregii sale vieți, fiind imperios necesare identificarea și tratarea problemelor legate de abuz și abordarea cu deosebită atenție a traumelor trăite în copilărie.

Familia este mediul esențial care poate influența dezvoltarea și destinul copilului prin securizare materială, dragoste și educație; dar familia poate fi și un mediu periculos pentru creșterea și dezvoltarea acestuia.

De semnarea unui anumit comportament din cadrul familial ca fiind abuz sau neglijare depinde de o serie de factori sociali și culturali. Un comportament este considerat într-o societate dată ca fiind abuziv dacă el depășește standardul cultural obișnuit al comunității. Bătaia peste fund sau o palma data unui copil sunt considerate în România forme acceptabile de pedepse date de către părinți; chiar dacă aceste pedepse se aplică frecvent, părintele nu este condamnat sub nici o formă. În societățile în care legislația interzice cu desăvârșire bătaia, astfel de pedepse pot duce la judecarea și condamnarea părintelui pentru abuz fizic împotriva propriului copil.

Evaluarea psihologică a copilului abuzat sau neglijat se realizează pe parcursul mai multor ședințe de terapie și include un interviu cu părinții, evaluarea nivelului de dezvoltare cognitivă și a personalității, scale de măsurare a diferitelor simptome (anxietate, depresie, stres posttraumatic), evaluarea relaționării copilului cu părinții.

Examenul psihic al copilului se axează în principal pe simptomele și comportamentele ce apar frecvent la copilul abuzat sau neglijat:

- simptome disociative – perioade de amnezie, neatenție, stări de transă, crize isterice;
- acuze somatice – enurezis, encoprezis, anorexie, bulimie, cefalee;
- depresie – scăderea stimei de sine, sentimente de vinovăție, ideatie suicidală, comportament auto sau heteroagresiv;
- simptome anxioase – anxietate generalizată, fobii, insomnie;

- comportamentul sexual – cunoștințe sexuale neadecvate vârstei, preocupare sexuală exagerată, imitarea actului sexual, agresarea sexuală a altora sau evitarea stimulilor sexuali prin fobii sau inhibiție.

Studiu de caz:

1. A.M. este o fetiță de 8 ani, care a fost adusă la cabinetul psihologic pentru a fi evaluată, existând suspiciunea de abuz emoțional și sexual. Aflată în divorț, mama copilului acuză fostul soț de frecvente violențe fizice și verbale și de un comportament sexual nepotrivit față de fetiță, aceasta afirmând că fetița ar fi fost atinsă de tată în zonele intime, în urmă cu 2,5 – 3 ani când o ajuta să facă baie.

Interviul clinic structurat nu evidențiază prezenta unor tulburări clinice, dar sunt remarcate simptome de tip depresiv și anxios.

2. C.H. este un băiat de 11 ani care a fost abuzat fizic și emoțional de tatăl său. Scorurile sunt ridicate la scalele Anxietate, Depresie, Furie (*Simt nevoia să fac rău altora și se întâmplă să mă bat sau să mă cert*) și stres posttraumatic.

Profilul psihologic rezultat sugerează că băiatul manifestă simptome de stres posttraumatic și că utilizează agresivitatea ca mod de a externaliza acest distres.

Intervenția terapeutică se bazează pe o serie de principii care trebuie urmărite în demersul spre vindecarea a copiilor abuzați sau neglijai:

- prioritatea principală o reprezintă asigurarea securității și stabilității copilului și a familiei acestuia,
- este esențială realizarea unei punți relaționale între terapeut, copil și părinte sau persoana în grija căreia se află copilul,
- diagnosticul, planul de intervenție și monitorizarea rezultatelor acesteia sunt relaționale, fiind organizate în funcție de nevoile, resursele și scopurile copilului și ale părintelui,
- toate fazele intervenției au ca scop dezvoltarea abilităților de autoreglare: emoțională, cognitivă (atenție, memorie, luare de decizii), a conștiinței, motivației și somatică.

În vederea atingerii obiectivelor propuse, intervenția se bazează pe înțelegerea aprofundată a copilului și a mediului său familial și social. Fiecare copil are o istorie unică, un nivel unic de dezvoltare psihică. Diverși factori proveniți din familie și din mediul social trebuie luați în considerare, fiind o bază pentru identificarea celor mai eficiente metode de intervenție.

Primul obiectiv al terapiei îl reprezintă comportamentele de risc, identificate pe parcursul evaluării, și care reprezintă o prioritate, necesitând o intervenție imediată. Este vorba despre riscul de suicid, sau alte forme de violență îndreptate împotriva propriei persoane sau a altora.

Următoarele obiective se referă la ameliorarea simptomatologiei privind reducerea distresului, controlul emoțional, creșterea stimei de sine, prelucrarea emoțiilor și cognițiilor asociate traumei, îmbunătățirea abilităților de relaționare și atașamentului, controlul comportamentului, psihoeducația.

Metodele folosite în terapia copiilor cu această simptomatologie au fost

- **managementul stresului** prin exerciții de relaxare, vizualizare și respirație;
- **exprimarea emoțională prin** identificarea emoțională, a factorilor ce pot declanșa distres;
- **îmbunătățirea stimei de sine** prin implicarea copiilor în diferite activități precum desene și colaje pe tema ” **cine sunt eu**” și ” **cine vreau să fiu**”, auto – portrete, țin un jurnal sau scriu o ”carte” cu ilustrații care să-i reprezinte, astfel de materiale fiind utile pentru a le urmări progresul;
- **modularea emoțiilor** generate de amintirile legate de traumă - implică terapia de expunere prin joc terapeutic folosind marionete, păpuși, casa păpușilor, lădița cu nisip etc;
- **restructurarea cognitivă** prin utilizarea jocului cu păpuși sau marionete, lădița cu nisip. Pe măsură ce copilul explorează evenimentul traumatic atât verbal, cât și prin joc, va fi capabil să relateze diverse aspecte ale traumei, în felul acesta credințele inițiale ale copilului formate în urma abuzului nu mai pot fi susținute în contextul prezent, când se simte în siguranță, nu are constrângeri, este susținut în introspecție și și-a dezvoltat capacitatea de a gândi independent, înțelegând faptul că ceea ce a trăit nu este corect.
- **îmbunătățirea relaționării** - copilul care a suferit o formă de abuz sau neglijare prezintă tulburări de atașament și de relaționare cu adulții și cu cei de aceeași vârstă. El manifestă o serie de emoții precum : *tristețe, deznădejde, disperare, panică sau furie, atașament nesigur sau dezorganizat*. Pe parcursul procesului terapeutic sunt reactivate amintiri, emoții, gânduri, care au fost trăite intens în primii ani de viață și sunt în neconcordanță cu experiența actuală a copilului. În timp, în lipsa unui suport obiectiv pentru modelul negativ activat și prin analiza emoțiilor și cognițiilor aceste reacții ale copilului scad în intensitate sau chiar dispar treptat.

- **managementul comportamentului** – copilul este ajutat să învețe să-și controleze comportamentul sau să-l înlocuiască cu unul nou, pozitiv, intervențiile fiind axate pe identificarea stărilor emoționale ale copilului, pe strategiile sale de reglare emoțională, înțelegerea legăturilor dintre emoții, gânduri și comportament (se concentrează asupra respirației pentru a se relaxa, se angajează în alte activități etc). Părinții sunt încurajați să înțeleagă cauza comportamentului copilului și să evite pedepsirea acestuia, abordarea acestuia făcându-se într-un mod pozitiv, punând accentul pe învățarea de comportamente noi, adaptative. Părinții sunt încurajați să folosească recompense, să laude copilul ori de câte ori acesta demonstrează că a făcut un mic progres.

Încheierea demersului terapeutic presupune **planuri pentru viitor** – trecerea în revistă a progreselor obținute, oferirea de feedback, stabilirea unor obiective și planuri pentru viitor.

Bibliografie:

Iolanda Mitrofan, Copii și adolescenți , Ed. SPER,

Sorina Daniela Dumitrache, Tulburările de personalitate – în clinică și cotidian - , Ed. SPER

Noi abordări pentru integrarea elevilor cu dificultăți de învățare prin activități extracurriculare

Autor: prof. învă. preșcolar **Biță Petruța Ancuța**
Grădinița cu program prelungit “Prichindeii” Giurgiu

Termenul de *dificultăți* sau dizabilități de învățare a fost folosit prima dată de S.A. KIRK în 1963, pentru a vorbi despre copiii care aveau serioase probleme de învățare în școală.

Dificultatea specifică de învățare reprezintă o dezordine la nivelul înțelegerii sau utilizării limbajului vorbit sau scris, ce are efecte asupra capacității de a asculta, de a gândi, vorbi, scrie, citi etc.

Poate fi considerat cu dificultăți de învățare un copil care a crescut și s-a dezvoltat într-un mediu normal, la fel ca toți ceilalți copii de vârstă lui, dar care nu a reușit să asimileze informațiile la fel ca ceilalți.

Tulburările cel mai des întâlnite la copiii cu dificultăți de învățare sunt:

- deficiențe de atenție;
- deficiențe de motricitate generală și fină cu dificultăți de coordonare spațială;
- dificultăți de prelucrare a informațiilor perceptive auditive și vizuale;
- lipsuri în dezvoltarea unor strategii cognitive de învățare;
- tulburări ale limbajului oral, un vocabular sărac;
- dificultăți de citire;
- dificultăți de scriere;
- dificultăți în realizarea unor activități matematice;
- tulburări de comportament social, număr mic de relații sociale.

Un procent foarte mare din copiii cu dificultăți de învățare sunt însă inteligenți și își dau toată silința să învețe mai bine, dar nu reușesc pentru că suferă de **tulburări de citire (dislexie), de scriere (disgrafie), de calcul (discalculie)** sau de **tulburarea hiperkinetică cu deficit de atenție (ADHD)**.

Dificultățile de învățare există la copiii din toate țările indiferent de cultură, limba și mediul social. Numărul elevilor cu dificultăți de învățare este în continuă creștere, cei mai mulți sunt cu vârstă cuprinsă între 9-14 ani.

Specialiștii europeni estimează că între 7% și 10% din copii întâmpină probleme în a învăța să citească, să scrie și să calculeze. Aceste tulburări apar ca urmare a afectării sistemului nervos al copilului, fie din cauze ereditare, fie în viața intrauterină, la naștere sau în primii ani de viață.

Recuperarea copiilor cu dificultăți de învățare este un proces complex și se poate desfășura fie într-un cadru izolat, de către echipe de specialiști, pe grupe de copii cu aceeași problemă, fie prin integrarea lor în școli/grădinițe de masă unde să fie îndrumați de un cadru didactic și de un profesor de sprijin.

Fiecare copil trebuie să beneficieze de un program adecvat și adaptat de recuperare care să dezvolte potențialul fizic și psihic pe care îl are. Integrarea urmărește valorificarea la maximum a disponibilităților subiectului și să permită însușirea de abilități care să înlesnească integrarea eficientă în comunitatea normală.

Prin integrare se realizează și o pregătire psihologică a copilului, care să contribuie la crearea unor stări efectiv emoționale corespunzătoare.

Toți copiii trebuie să aibă șanse egale:

- *Planificarea individualizată a învățării* presupune adaptarea educației la nevoile individuale din perspectiva diferențelor dintre copii;
- *Diferențierea curriculară* necesită astfel selecționarea sarcinilor de învățare după criteriul maturității intelectuale, ritmul de lucru și nu după criteriul vârstei cronologice.

Trist este că la noi în țară există doar obligativitatea integrării copiilor cu dificultăți de învățare în școlile de masă, însă nu este asigurat și cadrul specific de dezvoltare normală în acest mediu. Există un profesor de sprijin care trebuie să-și desfășoare activitatea la mai multe școli și, în această situație, îi este imposibil să între în contact cu copiii cu dificultăți de învățare dintr-o școală mai mult de o dată pe săptămână.

Procesul educațional din grădiniță presupune nu numai activități obligatorii/domenii experiențiale, ci și forme de muncă didactică complementară - ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE. Copilul învață cu preponderență din contactul său cu mediul fizic și social.

Odată cu înscrierea la grădiniță, copilul își îmbogățește considerabil sfera relațiilor, intrând în contact cu o lume necunoscută, oarecum străină și stranie pentru el. Astfel, învățământul are misiunea de a-i forma pe copii sub aspect psihoeducațional, fizic și socio-afectiv pentru o cât mai ușoară integrare socială.

Atitudinea adultului trebuie să îl sprijine și să îl încurajeze în acest demers, să îi consolideze încrederea în sine, să îl valorizeze permanent, controlând comportamentele nedorite cu multă atenție pentru copil.

Educația extra curriculară, cea realizată dincolo de procesul de învățământ, își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității copiilor.

- *Educația nonformală* a fost definită de către J. Kleis drept "orice activitate educațională intenționată și sistematică desfășurată de obicei în afara școlii tradiționale, al cărei conținut este adaptat nevoilor individului și situațiilor speciale, în scopul maximalizării învățării și cunoașterii și al minimalizării problemelor cu care se confruntă acesta în sistemul formal (stresul notării în catalog, disciplina impusă, efectuarea temelor)".

- *Educația informală* este considerată ca fiind educație incidentală și include totalitatea influențelor neintenționate, eterogene și difuze, prin care fiecare persoană dobândește cunoștințe, abilități și aptitudini din experiențele sale zilnice. Ca urmare, prin educație informală înțelegem educația realizată spontan.

Activitățile extra curriculare desfășurate într-un cadru informal le permit copiilor cu dificultăți de învățare/adaptare în mediul preșcolar/școlar să reducă nivelul anxietății și să se dezvolte intelectual mult mai ușor. Aceste activități permit dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea copiilor în diferite activități socio-culturale bogate în conținut, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru adaptarea școlară și apoi reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale.

Activitățile extra curriculare organizate împreună cu copiii pot avea un conținut cultural, artistic, spiritual, științific, tehnico-aplicativ, sportiv sau simple activități de joc sau de participare la viața și activitatea comunității locale.

În grădinița noastră au fost planificate și desfășurate activități extra curriculare din toate domeniile amintite mai sus.

Voi prezenta mai jos activitățile care au avut un impact mai mare asupra copiilor, dar și asupra relației lor cu colegii și adulții din jur:

- Excursiile, plimbările în natură, vizitele la diverse instituții

Excursia contribuie la îmbogățirea cunoștințelor copiilor despre frumusețile țării, ajută la dezvoltarea intelectuală și fizică a copilului, îl reconfortează, îi oferă experiențe sociale importante.

Printre beneficiile pe care le obțin copiii cu dificultăți de învățare - și nu numai - în urma organizării unei excursii/drumeții/vizite ar fi: dezvoltarea abilităților de comunicare, îmbunătățirea relației cu părinții, dezvoltarea unor comportamente adecvate anumitor situații

uzuale, creșterea stimei de sine și a încrederii în forțele proprii, apropierea de ceilalți colegi, cadre didactice

- Serbările

La pregătirea și realizarea serbărilor, copiii participă cu însuflețire și dăruire, din dorința de a oferi spectatorilor momente de ținută estetică, distracție, satisfacție, făcându-le viața mai frumoasă, mai plină de sens.

Serbarea este modalitatea eficientă de cultivare a înclinațiilor artistice ale copiilor contribuind la dezvoltarea armonioasă a personalității copiilor, la evidențierea talentului acestora.

Serbările ajută la cultivarea limbajului oral, dezvoltarea vocabularului, încurajarea exprimării libere, creșterea încrederii în sine, a concentrării.

-Vizionare piese de teatru

Teatrul contribuie la stimularea imaginației copiilor, care, alături de cunoștințele dobândite, îi va ajuta, ca adulți, să-și împlinească visele, idealurile și proiectele, indiferent dacă domeniul de activitate va fi știința, tehnica sau arta.

Participarea copiilor la un teatru trebuie să fie în concordanță cu opțiunile/ dorințele lor. Analiza personajelor, distribuirea rolurilor, debaterile asupra temei dau posibilitatea fiecărui copil să-și declanșeze imaginația creatoare.

Prin dramatizarea pieselor de teatru vizionate, copiii devin mai comunicativi, mai sociabili, timiditatea dispare și devin mai încrezători în puterile lor.

Piese de teatru ajută la dezvoltarea intelectuală a copilului, la formarea în ansamblu a personalității și la dezvoltarea morală a preșcolarului. Copiii deprind să manifeste grijă față de alții, să nu atragă prea mult atenția asupra lor, să-și manifeste spiritul critic și autocritic.

- **Concursurile** sunt forme competiționale de activitate extrașcolară, organizate pe diferite teme. Am organizat la nivel de grădiniță concursuri din domeniile Știință, Limbă și comunicare, Arte, între grupe paralele, dar am participat și la concursuri județene, naționale de creații plastice, unde am obținut multe premii.

De asemenea un impact foarte mare în rândul copiilor l-au avut concursurile desfășurate în aer liber, în curtea grădiniței.

Concursurile antrenează copiii pentru a oferi tot ceea ce știu, îi stimulează și-i ambiționează prin premiile obținute.

În orice tip de activitate extrașcolară, fie că este vorba de drumeție, vizita într-un atelier de creație, un muzeu, un loc istoric, o excursie de mică sau mare anvergură, un concurs este necesar să antrenăm trei factori implicați în actul educațional: preșcolarii – prin responsabilități asumate atât individual, cât și în grup; familie – prin susținere morală, financiară, sau chiar implicate în organizarea activităților; grădinița – prin obținerea avizelor necesare deplasării, elaborarea strategiilor didactice, realizarea unității dintre cei doi factori, finalizarea activității întreprinse.

Acest tip de activitate îi antrenează pe copii în activitatea de învățare, îi apropie de grădiniță, îi determină să o îndrăgească. Chiar ei propun, cer, așteaptă și se implică în realizarea acestui tip de activitate. Putem spune că activitatea extra curriculară e o componentă educațională valoroasă și eficientă căreia orice cadru didactic trebuie să-i acorde atenție, adoptând el în primul rând o atitudine creatoare ,atât în modul de realizare al activității, cât și în relațiile cu copiii, asigurând astfel o atmosferă relaxantă care să permită stimularea creativă a copiilor.

Bibliografie :

- Ionescu M. Chiș- „Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire” Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001
- Lespezeanu M. - „Tradiționalism și modern în învățământul preșcolar” Editura S.C. Omfal, București, 2007
- Preda Viorica-„Metodica activităților instructiv-educative în grădinița de copii.” Editura „Gheorghe Cârțu Alexandru”, Craiova 2009.
- Cernea, Maria-”Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământ, în Învățământul primar nr. 1 / 2000, Ed. Discipol, București.

MANAGEMENTUL CLASEI DE ELEVI

Autor: Prof. consilier școlar **Vasile Andrada**

CJRAE/C.J.A.P Giurgiu

Un profesor, fie el de psihologie, sociologie .....predă lecția, dar voluntar sau involuntar transmite anumite mesaje verbale și non-verbale, acestea își pun amprenta nu numai asupra cogniției ci și asupra tiparelor comportamentale și structurilor emoționale.

În procesul instructiv-educativ se creează relații între elevi dar și între aceștia și cadrul didactic, astfel cel din urmă are rolul de a ghida și susține „pe cel din bancă” spre a-și însuși cunoștințe noi dar și comportamente dezirabile și cel mai important de a sprijini în aplicarea celor învățate. Gilbert Leroy consideră că natura comportamentului depinde în mare măsură de natura relațiilor dintre parteneri.(G. Leroy- Dialogul în educație, EDP, București, 1974). Dincolo de planificarea activității și atingerea idealului educațional propus de fiecare profesor prin atingerea unor obiective, pentru a putea coordona și susține elevii în procesul de învățare este necesară o bună cunoaștere a acestora, pentru a putea adapta predarea în funcție de : stilul de învățare, tipul de inteligență dominant, modul de a aplica noile cunoștințe al fiecărui elev, posibile tulburări de învățare (dislexie, disgrafie, disnomie, tulburări de atenție), tulburări intelectuale-emoționale, totodată este necesar să țină cont și de elevii înalt cognitivi, cu aptitudini înalte de învățare, să diferențieze problemele de comportament de nevoile reale de învățare ale acestor elevi, în cazul lor uneori intervenind plictisul datorită sarcinilor mult prea ușoare sau a cunoștințelor deja însușite.

Dacă ne-am raporta la predare ca la o analiză tranzacțională cel mai bun scenariu ar fi „Eu sunt ok – tu ești ok”(E. Berne – Ce spui după bună ziua, Ed. TREI, București, 2006) acesta ar fi un scenariu câștigător cu o predare „bună pentru toți”, fără bariere în comunicare cu mesaje transmise și înțelese clar și de o parte și de cealaltă dar ar fi un ideal, o utopie, astfel pentru a obține rezultate optime în procesul de predare-învățare este necesar să alegem o strategie optimă care să vizeze elemente precum: personalizarea sălii de clasă, cunoașterea individuală a elevului, coeziunea grupului de clasă, regulile clasei și cel mai important aspect comunicarea care este necesar să nu rămână doar la stadiul de transmitere a informațiilor ci și la feedback, să se

păstreze normele acesteia de a emite și recepta cunoștințe, pornind de la ideea că omul cât trăiește învață. Este necesar să acceptăm ideea că și noi primim informații de la elevii noștri sau putem greși în raport cu anumite reacții sau putem transmite eronat anumite mesaje. Important pentru un „manager ” este să fie deschis și să recunoască anumite greșeli, asta nu înseamnă neapărat că este o relație de prietenie ci una deschisă spre colaborare și respect bazată pe anumite limite de care copiii, adolescenții au nevoie.

De asemenea cadrul didactic trebuie să gestioneze și anumite situații neprevăzute, „de criză” și astfel este util să dea dovadă de empatie și răbdare pentru a menține echilibrul clasei.

Pornind de la scenariul de analiză tranzacțională descris mai sus observăm că un profesor își pune amprenta asupra scenariilor de viață ale elevilor, poate influența alegerea unei viitoare profesii, fie prin modul de comunicare a informațiilor fie prin orientarea acestora. În timpul actului de predare profesorul devine figura centrală a clasei și astfel el poate deveni un model pentru elevii săi.

Pentru a trece de tiparele teoriei, care are o foarte mare importanță în pregătirea pedagogului, obișnuiesc să întreb elevii în mod anonim, folosindu-mă de posttit-uri - *”cum ar arăta o oră ideală ?”, ”care sunt așteptările lor în raport cu disciplina și cu mine ca profesor?”*, *”ce anume le-a plăcut sau displăcut pentru a putea corecta anumite aspecte?”* care vizează modul de predare, de abordare a elevilor, dar și de planificare a lecțiilor.

Bibliografie:

Berne E., Ce spui după ce spui bună ziua?, Ed. Trei, București, 2006

Webografie:

www.spiru.haret.ro

www.tribuna.invatamantului.roe

Pledoarie pentru activitatea de consiliere psihopedagogică

Autor: Prof. consilier psihopedagog: **Ileana Drăgușinoiu**
CSAP Liceul Tehnologic “Dimitrie Bolintineanu”, Bolintin Vale, județul Giurgiu

Motto:

“Atunci când, îndreptându-i pe cei mai mici ca tine pe calea educației, începi să-ți dai seama de propriile lipsuri și cauți să le îndrepti, deci când începi să-ți desăvârșești propria educație prin cei pe care îi educi, atunci ai devenit cu adevărat educator”.

Anton Moisin

Școala reprezintă principala instituție care poate favoriza sau bloca șansele de acces la diverse nivele ale procesului de învățământ și, ulterior, șansele de reușită profesională și socială a tinerilor. Școala pentru o societate deschisă presupune: (Ulrich, 2000, p.5)

- *respect pentru fiecare individualitate;*
- *toleranță;*
- *valorizarea diversității;*
- *participare în comunitate;*
- *democrație și societate civilă;*
- *dezvoltarea deprinderilor de cooperare;*
- *participarea la luarea deciziilor;*
- *gândire critică.*

Școala, precum toate sistemele deschise, este sensibilă la schimbările mediului în care funcționează. În egală măsură, viața școlii este guvernată de norme proprii ce definesc relativa autonomie a sistemului de învățământ față de macrosistemul social. Între aceste coordonate se înscrie nevoia valorizării depline a resurselor umane, ca fapt impus de managementul organizațional și de logica internă a școlii.

Constatările empirice și cercetările științifice converg spre ideea că formarea și dezvoltarea personalității umane este un proces deosebit de complex care presupune activități specifice de educație, asistență psihopedagogică și consiliere educațională desfășurate pe parcursul întregii vieți (Dumitru, 2008, p.11).

Asistența psihopedagogică reprezintă un element al reformei din învățământ, drept pentru care trebuie să facă parte din toate proiectele de înnoire a școlii.

Nevoia de consiliere a crescut datorită complexității vieții. Apariția ei este legată de orientarea și selecția profesională, activitate conturată la începutul secolului al XX-lea în SUA. În deceniul al cincilea, consilierea este recunoscută ca și profesie în rândul activităților psihologice. Cam în aceeași perioadă se constată apariția mai multor teorii și principii care fundamentează activitatea de consiliere.

Problema consilierii școlare este una considerată de importanță majoră în țările dezvoltate, preocupate de dezvoltarea tinerei generații. În această etapă istorică, în care rolul școlii este contestat, consilierea educațională pare a fi răspunsul pentru multe dileme. Unii experți consideră că soluția crizei școlii ar sta într-o abordare proactivă a posibilelor probleme cu care actualii elevi, viitori absolvenți, se pot confrunta peste câțiva ani. Sociologii, antropologii, istoricii, analiștii economici, asistenții sociali sunt chemați să facă echipă cu specialiștii în consiliere școlară. Elevul va fi beneficiarul unor programe echilibrate, de prevenire și intervenție a consilierilor școlari.

Consilierea românească a început deja să acționeze ca un sistem autonom și bine definit. Probabil că obiectivul imediat următor al specialiștilor consilieri, în marea majoritate tineri, este să se alinieze filosofiei domeniului și să își asume rolul de agent de schimbare într-o societate românească ce așteaptă încă foarte multe răspunsuri.

Consilierea este un proces complex ce cuprinde o arie foarte largă de intervenții care impun o pregătire profesională de specialitate. Termenul de consiliere descrie relația interumană de ajutor dintre o persoană specializată, consilierul, și o altă persoană care solicită asistență de specialitate, clientul (Egan, 1990). Relația dintre consilier și persoana consiliată este una de alianță, de participare și colaborare reciprocă (Ivey, 1994).

Consilierea este o activitate inițiată de o persoană care caută ajutor. Oferă oportunitatea clientului de a identifica tot ceea ce-l perturbă, de a se autoexplora și de a se înțelege. Procesul de consiliere îl va ajuta să-și identifice gândurile, emoțiile și comportamentele care, conștientizate fiind, îl fac să se simtă plin de resurse și să hotărască schimbarea (Janice Russel, Graham Dexter, Tim Bond, 1992).

Asociația Britanică pentru Consiliere (1991) consideră că *“sarcina consilierii este de a oferi clientului oportunitatea de a explora, descoperi și clarifica moduri de a trăi, valorificându-și resursele, ceea ce conduce la sentimentul de bine interior”*.

Domnul profesor Gheorghe Tomșa, în lucrarea sa *“Consilierea și orientarea în școală”* (2007, p.33) definește consilierea școlară ca fiind *“un proces intensiv de acordare a asistenței*

psihopedagogice elevilor și celorlalte persoane implicate în procesul educațional: profesori, părinți, tutori și autorități școlare”.

Consilierea este realizată de către persoane abilitate și are în vedere găsirea de alternative, sprijinirea în identificarea scopurilor, furnizarea de informații privind particularitățile elevilor ca subiecți ai acțiunii educative.

Consilierea educațională are o sferă mai largă de acțiune și cuprinde: (Tiron, 2005, pp. 25-26)

- **consilierea școlară** – se realizează pentru elevii cu probleme școlare: absenteism, eșec școlar, tulburări comportamentale și de conduită și se desfășoară în școală prin colaborarea profesorului diriginte cu cadrele didactice și cu profesorul psihopedagog;
- **consilierea vocațională** – are în centrul atenției sale problemele educaționale legate de înclinații, interese, aspirații, pasiuni și se desfășoară în gimnaziu, liceu, facultate, locul de muncă;
- **consilierea profesională** – se centrează pe alegerea optimă a profesiei, pe valorificarea maximală a capacității persoanei prin calificare și profesionalizare și se desfășoară în liceu, facultate, locul de muncă;
- **consilierea psihopedagogică** – vizează problematica fenomenelor psihologice: anxietate, fobie, obsesia legată de situațiile educaționale și se desfășoară în școală, familie, cabinetul psihologic, centre medicale;
- **consilierea de carieră** – este centrată pe alegerea și realizarea traseului optim de carieră al subiectului educațional și se desfășoară în liceu, facultate, loc de muncă, cabinete specializate, cu ajutorul consilierilor de carieră.

Orice intervenție psihoterapeutică presupune realizarea unor schimbări ale modului de a gândi și de a se comporta al persoanei.

Consilierea psihologică este un tip de intervenție prin care se urmărește sugerarea unui mod de a proceda, a unui mod de comportare ce trebuie adoptat într-o situație dată sau, în general, în viața și activitatea cotidiene. Ea se adresează persoanelor relativ normale, sănătoase psihic, aflate uneori în dificultate, pe care le ajută să-și conștientizeze disponibilitățile și să le valorifice pentru rezolvarea problemelor cu care se confruntă, trăind o viață plină de sens, confortabilă psihologic (Dumitru, 2008, p.13).

Diferențele dintre consilierea educațională și consilierea psihologică le reprezentăm în tabelul de mai jos: (Tiron, 2005, pp. 24-25)

Nr. crt.	Consilierea psihologică	Consilierea educațională
1.	Se adresează tuturor persoanelor normale, dar cu dificultăți existențiale, cu scopul refacerii echilibrului acestora cu mediul.	Se adresează subiecților educaționali (elevi, studenți, adulți care studiază) cu dificultăți specifice procesului educațional (învățare, adaptare, integrare, performanță, relaționare).
2.	Se desfășoară în cabinetul psihologic.	Se desfășoară în cabinetul de consiliere sau în clasă, la orele de dirigiență și consiliere.
3.	Obiectul consilierii psihologice este reprezentat de fenomenele psihologice: anxietate, fobii, obsesii etc.	Obiectul consilierii educaționale îl constituie fenomenele educaționale: absenteism, agresivitate care implică grupul țintă, relații deficitare între partenerii educaționali, orientarea școlară și profesională.
4.	Este realizată de absolvenți ai facultăților de psihologie, pedagogie și asistență socială.	Este realizată de absolvenții unor studii superioare și ai unor cursuri de specializare în consiliere educațională.
5.	Metodologia aplicată este de natură psihologică specifică diferitelor curente, școli psihologice și psihoterapeutice (psihodinamice, comportamentale etc.).	Metodologia aplicată este de natură psihopedagogică, de alianță între metodele predominant comportamentale și metodele pedagogice.
6.	Timpul alocat consilierii psihologice este între 1-14 ședințe.	Timpul alocat procesului de consiliere educațională se situează între aceleași limite până la rezolvarea problemei educaționale.
7.	În consilierea psihologică este implicat și inconștientul clientului prin mecanismele de transfer proiectiv către eul consilierului.	Consilierea educațională activează mecanismele conștiente ale psihicului clientului.
8.	Oferă un model clinic și curativ.	Oferă un model educațional, având un caracter preventiv și de dezvoltare a potențialului individual sau de grup.
9.	Pune accentul pe cunoașterea clientului de către psiholog, cu scopul depășirii problemelor psihologice.	Pune accentul pe autocunoașterea clientului, cu scopul depășirii problemelor educaționale.
10.	Facilitează reducerea riscului apariției unor probleme psihologice.	Facilitează procesul educativ, asigură adaptarea și integrarea subiecților educaționali.

Pe o placă comemorativă la Universitatea din Wisconsin (SUA) este înscrisă definiția dată consilierii de R.W. Strowig: *“Consilierea înseamnă multe lucruri. Ea este o tehnică de informare și evaluare. Ea este un mijloc de a modifica comportamentul. Ea este experiență de comunicare. Dar, mai mult decât atât, ea este o căutare în comun a sensului în viața omului, cu dezvoltarea dragostei ca element esențial, concomitent cu căutarea și consecințele ei. Pentru mine, restul este lipsit de importanță, dacă nu există acțiunea de căutare a sensului vieții! Într-adevăr, această căutare este însăși viața, iar consilierea este numai o intensificare specială a acestei căutări”*.

Consilierea:

- este o relație umană;
- este o formă specială de comunicare;
- este o formă confidențială de a oferi ajutor;
- este bazată pe principiul dezvoltării personale;
- înseamnă a-i ajuta pe alții să-și identifice gândurile, sentimentele, comportamentul, să capete o înțelegere mai clară despre sine, să cunoască noi experiențe, să facă față problemelor cu mai puțină teamă și tensiune;
- implică ascultarea;
- previne situațiile de criză – rol proactiv;
- optimizează modul în care elevul relaționează cu școala;
- abordează diferite probleme ale subiectului consiliat;
- se ghidează după anumite teorii și după metode specifice domeniului.

Consilierea nu înseamnă:

- o relație de prietenie;
- a avea grijă asemenea unui părinte;
- a trata clientul ca un doctor;
- a preda;
- a sfătui;
- a judeca.

Consilierea școlară are ca scop fundamental sprijinirea clientului (elev, profesor, părinte), pentru ca acesta să devină capabil să se ajute singur, să se înțeleagă atât pe sine însuși, cât și realitatea înconjurătoare. Prin urmare, sarcina consilierului școlar nu este de a da sfaturi, ci de a ajuta persoana aflată în dificultate să devină aptă să-și rezolve singură problemele cu care se confruntă. Consilierul școlar nu are niciodată soluții dinainte stabilite pentru cazul respectiv. El ajută doar persoana ca, pe parcursul procesului de consiliere, să găsească singură soluțiile cele mai eficiente.

Consilierea școlară se axează pe unitatea triadică: familie-copil-școală, în vederea desfășurării unei educații eficiente și a dezvoltării optime a personalității copilului (Tomșa, 2007, p.33).

O șansă acordată în plus copiilor în vederea unei dezvoltări armonioase din punct de vedere psihic și, mai ales, pentru a li se potența șansa unei optime integrări în societate, o constituie înființarea în grădinițe, școli și licee a cabinetelor de consiliere și asistență psihopedagogică. Rațiunea constituirii acestor cabinete este de a asigura, prin activitățile

specifice, direcțiile de dezvoltare a personalității copilului care, pe parcursul școlarizării dobândește o altă devenire. Strategiile adoptate promovează o educație individualizată, cu accentuate valențe formative, în funcție de ritmul propriu de dezvoltare al fiecărui copil, de cerințele, capacitățile și nevoile sale.

În cadrul acestor cabinete, se preconizează abordarea educației elevului în perspectiva drepturilor sale, ca persoană care trebuie respectată și încurajată, care solicită o permanentă apreciere. Activitatea desfășurată în cabinetele școlare de asistență psihopedagogică trebuie înțeleasă ca un ansamblu de demersuri în următoarea perspectivă:

- *elevul este unic, cu ritm de dezvoltare propriu, cu potențialitatea sa, cu cerințele sale;*
- *abordarea elevului în continuitate firească de dezvoltare, în care educația să aibă caracter dinamic;*
- *accesul elevului la educație activă și creativă;*
- *sprijinirea personalității elevului fără disfuncții.*

Dezvoltarea armonioasă a personalității copilului, ameliorarea și înlăturarea aspectelor atitudinale și psihocomportamentale negative ce pot apărea în cadrul procesului instructiv-educativ fac necesară o activitate sistematică de consiliere și de asistență psihopedagogică atât la nivelul individului, cât și la cel al grupurilor școlare (Tomșa, 2007, p.19).

Din perspectiva elementelor fundamentale ale instruirii (elevul, sarcinile de lucru, strategiile de învățare), cunoașterea elevilor nu reprezintă un scop în sine, ci o premisă a desfășurării eficiente a activității diferențiate de instruire și educare. Particularitățile individuale ale elevilor determină diferențieri în: modalitățile de acțiune, cerințele și rezultatele obținute.

Creșterea numărului de eșecuri și abandonuri școlare, de comportamente delincvente, de tulburări emoționale în rândul elevilor, reprezintă indicatori ai faptului că școala trebuie să facă mai mult în această direcție. Pentru a răspunde acestor nevoi reale, consilierul școlar are un rol foarte important, el venind în întâmpinarea nevoilor fundamentale ale oricărui copil și adolescent: cunoașterea de sine și respectul de sine, de a comunica și a se relaționa armonios cu ceilalți, de a poseda tehnici eficiente de învățare, de luare de decizii și rezolvare de probleme, de a rezista presiunilor negative ale grupului. Formarea unui stil de viață sănătos, controlul stresului, dobândirea de repere în orientarea școlară și profesională sunt condiții esențiale pentru dezvoltarea armonioasă a personalității elevului (Băban, 2003, p.12).

În cadrul cabinetelor școlare de asistență psihopedagogică se desfășoară activități de consiliere individuală și de grup pentru elevi, cadre didactice, părinți care au ca scop:

- *cunoașterea și autocunoașterea elevilor;*

- *dezvoltarea personală a elevilor;*
- *dobândirea de către elevi a unor tehnici și instrumente de adaptare la cerințele școlare și sociale;*
- *orientarea școlară și profesională optimă;*
- *adaptarea activității instructiv-educative din școală la cerințele fiecărei vârste;*
- *stabilirea de relații interpersonal optime;*
- *optimizarea comunicării cu elevii, cu familiile acestora, cu persoane din comunitate etc.*

În cazul **consilierii individuale**, accentul este pus pe problemele personale ale elevului, pe dificultățile, eșecurile sale în încercarea de a se adapta la cerințele familiei, școlii, societății.

Prin activitățile de **consiliere de grup**, *elevii* învață să intre în contact unii cu ceilalți, să comunice, să-și acorde atenție; vor dezvolta sentimente de prietenie care vor conduce la creșterea coeziunii grupului.

Prin desfășurarea activităților de consiliere individuală și de grup, *părinții* sunt ajutați să înțeleagă că rolul familiei nu este numai de a asigura climatul socio-afectiv de susținere, înțelegere, acceptare, recunoaștere, apreciere a copilului, ci și de a observa și cunoaște anumite preferințe, curiozități, înclinații ale copilului, de a-l orienta către dezvoltarea înclinațiilor benefice lui. De asemenea, părinții sunt învățați să găsească cele mai bune soluții la problemele ivite în creșterea, educarea și dezvoltarea copiilor.

Profesia de consilier școlar necesită participarea la formări periodice, astfel încât să fie capabil să ofere informații de calitate, să utilizeze diferite metode și tehnici specifice consilierii, tehnologiile informatice și de comunicare, să ofere servicii de consiliere și asistență psihopedagogică elevilor, cadrelor didactice, părinților.

Consider că un bun consilier școlar este cel care poate “atinge” sufletul adolescentului. Auzim relativ des despre adolescenți care se sinucid din dragoste, care-și filmează bătăile de la școală, care fug de acasă sau care-și agresează verbal dascălii. Sunt doar câteva exemple de cazuri care ajung să aglomereze zilnic jurnalele televiziunilor sau a ziarelor care preferă aceste subiecte “spectaculoase”. Cele mai multe însă se consumă la școală, acasă, dând bătăi de cap profesorilor și părinților. Se vorbește mult despre violența juvenilă, despre trauma sufletească a copiilor rămași singuri sau în grija unor rude atunci când părinții sunt plecați la muncă în străinătate, despre problemele amare ale adolescenței.

Ca răspuns la toate acestea, cei autorizați să facă educație recomandă consilierea psihologică.

Consilierea educațională este un fenomen social, mai mult decât o profesie oarecare. Este probabil una dintre foarte puținele “meserii” care presupune un efort interdisciplinar și o viziune de ansamblu asupra persoanei copilului, elevul de astăzi, adultul și specialistul de mâine.

Ca pedagogi avem una dintre puținele profesii care pornește de la speranță.

Doctorii, avocații, asistenții sociali își exercită meseria pornind de la neajunsurile oamenilor. În cazul nostru, copiii care ne deschid ușa sunt, după cum spune Neil Postman, “mesajele pe care le transmitem peste timp, vremurilor ce va să vie pe care noi nu le putem apuca”.

Dibăcia noastră de a face față paradoxurilor vieții contemporane va determina calitatea “mesajelor” noastre către viitor, iar succesul nostru va depinde de iscusința noastră de a pune întrebări mai bune cu privire la contextele în schimbare și de a găsi soluții complexe din perspective multiple într-o manieră modernă.

Nimic nu este sigur în lumea noastră contemporană: nesiguranța este o parte permanentă din cultura noastră. De un lucru sunt însă sigură, și anume: meseria noastră de dascăli nu va pieri niciodată.

Bibliografie:

- Băban, Adriana (2003), *“Consiliere educațională. Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere”*, Cluj-Napoca;
- Comșa, Mirela-Florentina, Puia, Maria (2007), *“Îndrumar de dirigenție. Auxiliar pentru orele de consiliere și orientare”*, Ed. Niculescu, București;
- Dumitru, Ion (2008), *“Consiliere psihopedagogică. Baze teoretice și sugestii practice”*, Ed. Polirom, Iași;
- Florea, Nicoleta-Adriana, Surlea, Cosmina-Florentina, *“Școala și consilierea părinților”*, Ed. Arves;
- Tiron, Elena (2005), *“Consiliere educațională”*, Institutul European, Iași;
- Tomșa, Gheorghe (2007), *“Consilierea și orientarea în școală”*, Universitatea din București, Ed. Credis;
- Ulrich, Cătălina (2000), *“Managementul clasei. Învățarea prin cooperare”*, Ed. Corint, București.

Implicarea familiei în activitățile educaționale

Autor: Ed. **Mogîldea Petronela Geanina**

Grădinița cu program prelungit “Prichindeii” Giurgiu

Familia constituie mediul în care copilul se naște, trăiește primii ani ai existenței personale, se dezvoltă și se formează pentru viață. Ea reprezintă un prim instrument de reglare al interacțiunilor dintre copil și mediul social. Are rolul central în asigurarea condițiilor necesare trecerii prin stadiile de dezvoltare ale copilăriei și care stau la baza structurării personalității individului.

Familia este factorul educativ prioritar, întrucât educația începe din familie, aceasta fiind modelul pe care copilul îl imită și-l urmează. În familie copilul își face pregătirea pentru viață. Contribuția familiei este cu atât mai mare cu cât copilul este mai mic și scade pe măsură ce etapele de creștere înaintază pe treptele superioare ontogenezei.

Activitatea educațională se realizează în grădiniță, nu poate fi separată sau izolată de alte influențe educative ce se răsfrâng asupra copilului.

Mediul preșcolar îi oferă copilului un prim mediu de tip organizațional care își relevă o parte din caracteristicile și particularitățile unui mediu instituționalizat. Îl familiarizează pe copil cu un grup microsocial în cadrul căruia învață să devină partener, să joace un rol social. Îl obișnuiește cu un program de viață, cu schimbarea mediului de existență, stimulează dezvoltarea autonomiei .

Colaborarea grădiniță – familie trebuie să existe permanent, aceasta nu se poate constitui fără asigurarea unei condiții de bază, fundamentale: cunoașterea familiei de educatoare, a caracteristicilor și potențialului ei educativ. Educatoarea trebuie să cunoască mai multe aspecte vieții de familie, deoarece aceasta o în cunoașterea și înțelegerea copiilor vârste cuprinse între 3- 6/7 ani. Participarea părinților la activități ale

către
ale
ajută
cu

grupe reprezintă un alt prilej de cunoaștere a părinților, dar și un mod prin care aceștia sunt familiarizați cu programul grupei, cu conținutul și metodele didactice, cu materialele didactice și

mijloacele necesare desfășurării activităților, cu modul de comunicare și abordare a situațiilor problematice, cu semnificația respectului față de copil. Relația părinte-educatoare astfel contribuie la constituirea unor relații pozitive între familie-grădiniță, la o coerență a practicilor educaționale și a cerințelor referitoare la copil.

Întotdeauna activitățile extracurriculare sunt cele mai îndrăgite de către copii, îndeosebi acele activități în care sunt implicați și părinți.

Grupa mica „**Ursuleții veseli**“ de la Grădinița cu program prelungit „Prichindeii “ au

susținut o activitate în colaborare cu mămicile, de „Ziua femeii“. Preșcolarii s-au bucurat împreună cu mămicile de o activitate creativă, au confecționat coroane și felicitări și au fost încântați de timpul petrecut alături de mămici la grădiniță.

Denumirea activității : „O ZI DOAR PENTRU MINE ȘI MAMA MEA“

Argument :

În goana timpului, în stresul zilnic, ne găsim din ce în ce mai puțin timp să ne aplecăm asupra nevoilor, sentimentelor, intereselor copiilor noștri.

Comunicarea în familie ar simți un progres vizibil dacă părinții s-ar implica mai mult în înțelegerea nevoilor psihologice ale copilului. Cea mai mare dorință a tuturor copiilor este de a li se da atenție, de a desfășura activități împreună cu părinții. În același timp, pentru majoritatea părinților, a ajunge să-i înțeleagă pe copii, reprezintă o lucrare de o viață întreagă, pentru că fiecare copil este diferit într-un mod unic.

Scop: creșterea calității comunicării și înțelegerea nevoilor părinte-copil;

Obiectivele :

- ✓ sensibilizarea părinților cu privire la înțelegerea nevoilor copilului;
- ✓ dobândirea de către părinți a capacității de a gestiona eficient timpul în favoarea copilului;
- ✓ sprijinirea părinților de toate vârstele și toate categoriile sociale în demersul lor de a înțelege nevoile copiilor

Unitatea de învățământ: Grădinița cu program prelungit „Prichindeii“

Grupa: „Ursuleții veseli“

Nivelul : I (grupa mica)

Durata: 20 de minute

Tipuri de activități: -atelier de lucru

Participanți: preșcolarii grupei „Ursuleții vesel“ și mamicile.

Grupul țintă: mamicile și preșcolarii grupei „Ursuleții veseli“

Resurse material: lipici, lipici cu sclipici, cartoan colorat, decorațiuni pentru felicitări (fluturași, floricele, libelule), carioci, inimioare din carton, bentițe din carton, foarfeca, capsator.

Metode și tehnici: conversația, explicația, descrierea, demonstrația, expunerea.

Evaluarea:

- ✓ interesul manifestat de părinți pentru aceste activități;
- ✓ expunerea lucrărilor create mama-copil ;
- ✓

PLANUL DE DESFĂȘUARE AL ACTIVITĂȚII

Momentul organizatoric - ziua va începe cu desfășurarea serbării cu ocazia zilei de 8 martie. Aceasta a avut loc în holul unității și au participat: personajele principale, preșcolarii grupei „Ursuleții veseli“, educatoarele și părinții ”ursuleților”.

Captarea atenției - s-au prezentat materialele care au fost puse la dispoziția mamicilor și ursuleților pentru realizarea felicitărilor și coronițelor din inimioare. Mai exact : lipici, lipici cu sclipici, carton colorat, decorațiuni pentru felicitări (fluturași, floricele, libelule), carioci, inimioare din carton, bentițe din carton, foarfeca, capsator.

Desfășurarea activității - după ce au primit toate informațiile necesare, tehnici de lucru, prezentarea materialelor și modelelor oferite, echipele au început lucrul .

Feedback - Fiecare echipă, mamă - copil, a prezentat lucrările pe care le-au realizat, acest moment fiind imortalizat .

Mămicile si-au exprimat opinia la finalul activității, au fost încântate de această experiență, unica pentru unele dintre dumnealor, au cerut chiar să repetăm astfel de activități, iar copiii au fost fascinați, le plăcut foarte mult faptul că mami a putut stea cu ei la grădiniță și că au putut să lucreze împreună și au demonstrat ce au învățat ei până în prezent.

a
să

Bibliografie:

1. Băran Adina, „Parteneriat în educație: familie – școală – comunitate”, Editura Aramis Print, București 2004.
2. Dumitrana Magdalena, „Copilul, familia și grădinița“, Editura Compania, București 2000.
3. Preda Viorica- „Metodica activităților instructiv-educative în grădinița de copii.” Editura „Gheorghe Cârțu Alexandru”, Craiova 2009.

PROIECT DIDACTIC

Autor: prof. consilier școlar **Smărândița Puchiu**
CJRAE/ CSAP Colegiul Tehnic "Viceamiral Ioan Bălănescu" Giurgiu

Modulul: Planificarea carierei

Tema: Marketing personal

Titlul lectiei: *Interviul de angajare. Cum mă pregătesc pentru un interviu?*

Clasa: a XII-a A

Data: 27 martie 2018

Durata: 50 min.

Scop: exersarea deprinderilor de realizare a unui interviu

Competența generală: Formarea de abilități privind pregătirea și susținerea unui interviu de angajare.

Competențe specifice:

C1. Să descrie etapele care trebuie parcurse pentru planificarea interviului;

C2. Să analizeze regulile de bază care trebuiesc respectate pentru a asigura succesul interviului;

- La sfârșitul lecției, elevii vor fi capabili:
  - să precizeze condițiile/regulile pentru pregătirea unui interviu;
  - să exerseze roluri diferite într-un exercițiu de simulare a unui interviu de angajare (sesiunea 2)

Strategia didactică: Resurse procedurale:

- **metode și procedee:** prezentarea, dezbaterea, expunerea, jocul de rol

- **forme de organizare:** individuală, frontală, pe grupe

Resurse materiale: portofoliul personal, laptop, film-interviul de angajare, videoproiector, foi de scris, instrumente de scris, tablă, marker,

Bibliografie: Gulei, M.E., Serea, A., *Orientarea și consilierea în carieră* –Manualul Elevului, Alternative Sociale, Iași, Editura Spiru Haret.

Scenariul didactic:

SESIUNEA 1 - CUM MA PREGATESC PENTRU UN INTERVIU					
<i>Etapele activității</i>	<i>Conținut informativ</i>	<i>Activitatea profesorului</i>	<i>Activitatea elevilor</i>	<i>Metode</i>	<i>Materiale</i>
Moment introductiv 2 min.		Verificarea absențelor și a materialelor necesare desfășurării orei	Elevul de serviciu prezintă elevii absenți; Elevii se pregătesc de lecție		
Actualizarea cunoștințelor 5 min.		-Societatea actuală promovează oameni puternici, bine pregătiți, care își croiesc singuri drumul în viață. Fiecare individ trebuie să-și promoveze cunoștințele, abilitățile, experiența, pentru a putea concura într-o competiție pentru ocuparea unui loc de muncă. În lecțiile anterioare de consiliere am învățat care sunt instrumentele de promovare în vederea găsirii unei slujbe. <i>Cum se promovează individul?</i>	Elevii răspund: CV-ul și scrisoarea de intenție	Activitate frontală expunerea conversația	Portofolii realizate

		<i>Ce informații personale și esențiale trebuie să conțină un CV ?</i> <i>Ce elemente trebuie să conțină o scrisoare de intenție?</i>			
	Exercițiu de „auto-prezentare”	-Profesorul solicită elevilor să realizeze individual o prezentare a CV-ului personal, ca și cum ar face reclamă despre sine. Îndeamnă elevii să își elaboreze prezentarea într-o manieră cât mai convingătoare. -<i>Precizați 2 calități pe care trebuie să le aibă un CV? /sincer, adecvat postului vizat.</i>	1-2 elevi își prezintă CV-ul; elevii conștientizează importanța CV-ului pentru ocuparea unui loc de muncă.	Activitate frontală Expunerea	
Captarea atenției 1 min. Anunțarea temei și a activității 2 min. Desfasurarea lecției 35 min.	Ce este interviul de angajare? 5 min. Cum mă prezint la un interviu? 30 min.	-Dacă cele prezentate în CV și în SI îl vor convinge pe angajator de cunoștințele și abilitățile teoretice și practice pe care le dețineți, pregătiți-vă pentru interviul de angajare. -Pasul următor depunerii unui CV este interviul de angajare. Tema pe care o parcurgem astăzi este Cum mă pregătesc pentru un interviu? Fie că este telefonic, online sau față în față, interviul este cea mai importantă etapă dinaintea obținerii unui job. În lecția de astăzi vom învăța cum să ne pregătim pentru un interviu, astfel încât la sfârșitul orei veți ști: - să precizați pașii pentru pregătirea unui interviu; - să analizați condițiile unui interviu reușit; Profesorul notează pe tablă competențele pe care elevii le vor dobândi; -<i>Ați participat vreodată la un interviu?</i> -<i>Ați jucat rolul de intervievator sau intervievat?</i> -<i>Ce este interviul de angajare?</i> Cu ajutorul elevilor și având drept resursă didactică <i>prezentarea Power Point</i>, realizează o definiție a interviului de angajare. Pentru un interviu de succes primul pas este pregătirea. A venit momentul să intri în competiție pentru slujba pe care o vrei și trebuie să fii pregătit. -Interviul de angajare nu este pe lista activităților preferate, există posibilitatea să avem emoții, să nu ne simțim în largul nostru. Totuși, deoarece între data trimiterii scrisorii de intenție și a C.V -ului și până la chemarea la interviu, trece o anumită perioadă de timp, este recomandat să știm să ne pregătim. -Profesorul solicită elevilor să se organizeze pe 6 grupe. Trei grupe, joacă rolul de candidat pentru un job și primesc ca sarcină de lucru să noteze pe o foaie de flipchart condițiile/regulile	Elevii ascultă și notează tema activității Elevii urmăresc prezentarea Power Point și formulează răspunsuri la întrebări. Activitate pe grupe Elevii se organizează pe grupe și rezolvă sarcina de lucru. Elevii prezintă și se realizează o listă cu regulile pregătirii		Prezentare Power Point Fișe cu studiu de caz Foi flipchart Marker

		pe care trebuie să le aibă în vedere pentru pregătirea interviului de angajare. Celelalte trei grupe, interpretează rolul unui angajator și primesc ca sarcină de lucru să structureze un set de 3-5 întrebări pe care să le adreseze candidaților la interviul de angajare. -Profesorul solicită liderilor fiecărei grupe să afișeze posterele pe tablă și să prezinte rezultatele. Profesorul prezintă slide-ul cu <i>regulile pregătirii unui interviu</i> și dezbate cu ajutorul elevilor fiecare etapă.	unui interviu și o lista cu cinci întrebări care pot fi adresate de angajator Elevii compară rezultatele lor cu cele din slide-ul prezentat de profesor.		Prezentare Power Point
Realizarea feedback-ului 2 min.		Dintre toate etapele căutării unui job, interviurile reprezintă cel mai intimidant element. Dacă știi la ce să te aștepți și ești pregătit nu trebuie să te îngrijorezi, ba chiar îți poți mări șansele de reușită. Care sunt condițiile unui interviu reușit:	Elevii formulează răspunsuri (atitudinea, aspectul, pregătirea profesională, limbajul verbal, și nonverbal, abilități de comunicare, negociere)	Activitate frontală	
Tema 3 min.		Profesorul anunță tema pentru ora următoare « Candidat pentru un post , simularea unui interviu de angajare. Elevii vor avea ocazia să-și exerseze abilitățile interpersonale prin susținerea unui interviu. Li se recomandă să vină îmbrăcați potrivit pentru susținerea unui interviu.	Elevii notează tema.	Activitate frontală Expunerea Explicația	

Anexa 1

Studiu de caz 1 – candidat pentru un job

Te numești Ionescu Ștefan și ai găsit în ziarul *Cuget Liber* din data de 15 martie 2018, un anunț prin care se caută persoane care doresc să se angajeze ca ghid de turism la Companiei *Tours Operator* de circuite turistice din Giurgiu. Ai trimis CV-ul și Scrisoarea de intenție și acum trebuie să te pregătești pentru interviul deja planificat.

Tema de lucru: Elevii vor interpreta rolul de candidat și vor nota pe foaia de flipchart condițiile pe care trebuie să le aibă în vedere pentru a se pregăti pentru interviul de angajare.

Timp de lucru: 10 minute;

Timp de prezentare: 5 minute.

Anexa 2

Studiu de caz 2 – angajator

Te numești Popescu Ion și ești managerul de resurse umane al Companiei *Tours Operator* de circuite turistice din Giurgiu. Pe data de 15 martie 2018, ai dat un anunț în ziarul “Cuget liber”, prin care dorești să angajezi persoane care sunt disponibile să lucreze ca ghid de turism la firma ta. Pentru că sunt depuse multe cereri, trebuie să-ți structurezi un set de întrebări prin care să afli care sunt persoanele cele mai indicate să ocupe aceste posturi.

Tema de lucru: Elevii vor interpreta rolul de angajator și vor nota pe foaia de flipchart ce întrebări ar pune în cadrul interviului pentru a putea afla dacă solicitantul este persoana cea mai indicată pentru a ocupa postul liber.

Timp de lucru: 10 minute;

Timp de prezentare: 5 minute

EDUCAȚIA SEXUALĂ

Autor: profesor consilier **Mihaela Leocă**

CJRAE/CSAP Liceul Teoretic „Tudor Vianu” - Giurgiu

Când cineva pronunță „educația sexuală” cei mai mulți dintre noi se crispează fie și pentru câteva secunde. Nu este un subiect agreat în rândul cadrelor didactice și fiecare „scapă cum poate”. De la „mi-e jenă să vorbesc asemenea lucruri cu elevii mei”, la „asta este treaba părinților, nu a mea”, multe dintre cadrele didactice evită mai-sus menționatul subiect.

Peste numai un an și jumătate, împlinim 30 de ani de când am devenit o țară liberă. Liberă, la ce ? Teoretic la de toate, practic....la foarte puține. Ne este jenă să abordăm un asemenea subiect la clasă, deși inclusiv elevii din pregătitoare știu că, nu barza i-a adus pe lume și nici n-au apărut la ușa familiei într-un coșuleț.

Acum 4 ani de zile, în 2014, statistica evidențiază că nu mai puțin de 48.712 minore au devenit mame. Dintre ele 5 aveau 11 ani, 90 aveau 12 ani, 609 aveau 13 ani, 3066 – 14 ani, 8100 împliniseră 15 ani, 14974 – 16 ani, iar 21868 aveau 17 ani. Dar mai sunt un număr de peste 8000 de adolescente care au făcut întrerupere de sarcină. Aceste date aparțin Institutului National de Statistică.

Deținem un loc fruntaș în Europa, unul care ne-ar putea trezi îngrijorarea – în 2010 România avea cele mai multe mame minore. De ce ne-ar putea trezi îngrijorarea această statistică, nouă cadrelor didactice ? Pentru că ține și de noi. Pentru că elevii ce ne trec prin mână timp de 4, 8, 12 ani vor deveni oameni maturi. Ei vor compune împreună cu noi societatea românească. Pentru că am putea pune „stop” jocului de tenis în care adversarii sunt pe de o parte școala, pe de alta părinții, iar mingea sunt copiii. Copiii noștri. Și pentru că spectatorii jocului – societatea, lumea întreagă ne privește, ne aprobă sau ne dezaprobă. Pentru că noi trebuie să facem echipă cu părinții, iar acolo unde acest lucru nu este posibil, trebuie să facem cât putem, chiar și pentru a avea conștiința împăcată.

Care ar fi soluția ? Se vorbește de introducerea educației sexuale în școli ca disciplină. Dar se vorbește de ceva timp, iar până atunci alte eleve devin mame, alte minore fac întreruperi de sarcină sau sunt agresate sexual. Și toate astea se reduc la un singur lucru : informare.

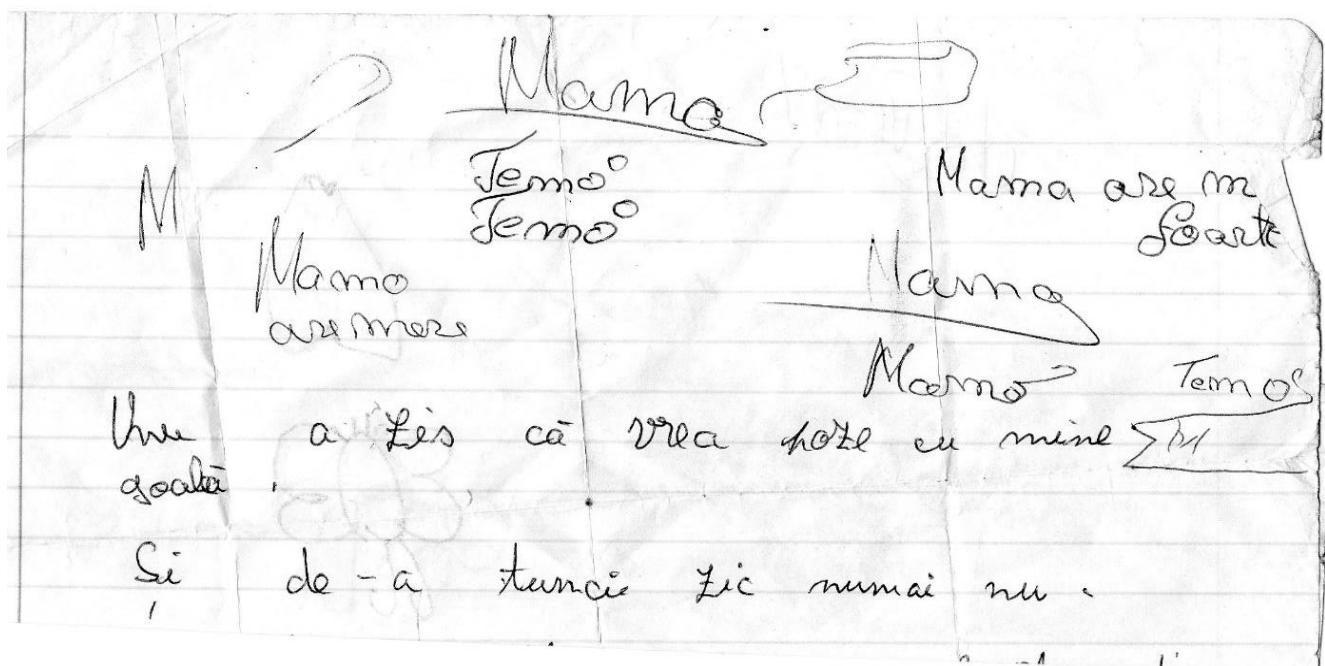
Informarea s-ar putea realiza la ora de dirigentie de către diriginte sau de către profesorul consilier. Formula corectă nu este însă „sau” , ci „și profesorul consilier”. Dirigințele unei clase are cel mai des contact cu elevii săi. Adeseori, dirigintele este văzut mai des în viața unui copil, decât un

părinte. În sprijinul cadrelor didactice ar putea veni profesorii consilieri, care pot oferi sprijin metodologic și consiliere.

Poate vă gândiți că educația sexuală nu este un subiect care să merite atenția dumneavoastră. Eu am însă un motiv serios. Avem prea multe eleve din oraș și de pe raza județului care rămân însărcinate. Iar asta le retează din aripi. Abandonează școala și intră în relații nepotrivite. De aici pot rezulta cel puțin două ființe candidate la nefericire. Și dacă acum câțiva ani erau episodice aceste cazuri, odată cu trecerea anilor, ele se înmulțesc.

Un alt subiect care „frige” este hărțuirea sexuală din mediul școlar. Ea este înglobată în fenomenul „bullying”, iar când spunem „bullying”, ne gândim cu precădere la violență. Astfel, hărțuirea sexuală trece în subsolul atenției noastre, mai cu seamă că discuțiile despre educație sexuală sunt încă un subiect tabu.

Un bilet găsit într-o bancă – banca unei fete, de clasa a V-a, a unei școli din Giurgiu, din anul școlar 2017 - 2018.

Hărțuirea sexuală apare încă din clasele mici și nimeni nu știe cum să arunce acest „cartof fierbinte” mai departe. Pe mine personal, m-a îngrozit. Pentru că asta nu înseamnă doar că sunt copii care nu au educație și atât, ci înseamnă perpetuarea discriminărilor și prejudecăților. În opinia mea, este și treaba noastră.

Așa m-am gândit să vă scriu acest articol.

Sindromul Stockholm în cotidian

Autor: **Popa Maria Adriana**

cls. a X- a G, Liceul Teoretic "Tudor Vianu" Giurgiu

Coordonator prof. Puchiu Smărăndița

Sindromul Stockholm, în sens denotativ reprezintă comportamentul unei victime răpite sau captive care, în timp, începe să își simpatizeze răpitorul.

Persoanele captive încep prin a se identifica cu răpitorii, ca un mecanism defensiv, din teamă de violență. Micile semne de bunătate venite din partea răpitorului sunt amplificate, întrucât într-o situație de captivitate, lipsa perspectivelor este prin definiție imposibilă. Drept consecință, victima devine hiper-vigilentă în privința nevoilor răpitorului și neștiutoare în privința propriilor nevoi. Separarea de răpitor devine tot mai grea pentru victimă, întrucât ar pierde singura relație pozitivă, cea cu răpitorul.

O teorie care încearcă să explice sindromul Stockholm este teoria disonanței cognitive. Aceasta spune că oamenii în general nu pot sta nefericiți pentru perioade lungi de timp și când oamenii sunt răpiți pentru o perioadă lungă de timp, o să fie nefericiți pentru toată acea perioadă de timp sau ajung să îi iubească pe răpitori și să se identifice cu ei.

În sens conotativ, Sindromul Stockholm apare o dată sau de mai multe ori în viața noastră. În cotidian, acesta este influențat în principal de nevoia afectivă și dependență. Cum? Simplu! Avem talentul de a ne încăpățâna de foarte multe ori să tragem de lucruri chit că nici măcar noi nu mai vedem rostul unei continuări. Simțim cum ne seacă de puteri. Presiune. De cele mai multe ori există atât de multă presiune încât nu suntem afectați doar psihic ci și fizic. Dar de ce nu renunțăm? De cele mai multe ori ne împiedică afectivitatea, speranța spre mai bine (doar știți vorba aia "Așa să ne fie când ne-o fi mai rău") sau chiar din obișnuință, care domină mai mult decât am crede. Ne obișnuim așa de tare cu o persoană, o activitate sau un obicei, ce în timp ajunge să ne facă în mod conștient mai mult rău decât bine, însă amintirile sau micile și rarele momente de fericire ne fac să nu putem renunța. Acest lucru ilustrează răpirea.

O răpire ce ne face plăcere. Chiar și cele mai dominante persoane pot cădea într-o astfel de răpire, în acel moment încât mintea ta suferă un blocaj și știi că poate ai putea fi fericit, mult mai fericit în cu totul și cu totul alte circumstanțe, dar pur și simplu **"piticul"** de pe creierul tău nu vrea să accepte alte circumstanțe.

Și rămâi acolo, în "beciul" minții tale, cu mâinile legate strâns la spate cu un ștreang gros, a cărui strânsoare te face să sângerezi uneori, așteptând cu nerăbdare un pahar de apă sau doar o atingere fără un fundament solid, în afară de milă.

Twice exceptionals

Autor: prof consilier școlar **Andrada Vasile**,
CJRAE/C.J.A.P. Giurgiu

Motivația de a scrie despre acest concept își are originea în confruntarea directă în cabinetul de asistență psihopedagogică cu tipul acesta de elevi și anume, elevi care prezintă anumite dizabilități intelectuale dar fac lucruri minunate, au o cultură foarte amplă fiind pasionați de domenii precum: biologia, anatomia, istoria, geografia, în timp ce alții au inteligență socială crescută. Menționez că deși ei sunt pasionați și știu foarte multe lucruri nu obțin întotdeauna rezultate bune la acele materii întrucât fie cunosc deja cele predate și nu manifestă interes, fie învață acasă într-o manieră proprie fiind interesați doar de anumite subiecte, unii dintre aceștia sunt perfecționiști: pronunția trebuie să fie foarte corectă de exemplu în predarea limbilor străine, sau într-un dialog într-o altă limbă, scrisul de pe tablă să fie așa cum l-au învățat etc.

Twice exceptionals, în literatura de specialitate această noțiune apare și sub forma **2e** și se traduce astfel: de două ori excepționali, sunt acei copii, adolescenți, adulți care strălucesc în anumite domenii, sunt înalt dezvoltăți pe anumite paliere, sunt înalt cognitiv dar au asociat anumite dizabilități. Aceștia sunt talentați în anumite domenii dar nu se pot descurca în altele, prezintă tulburări de : învățare, de dezvoltare, neurocognitive etc.

Deși nu există un profil clar al acestora întrucât dizabilitățile asociate variază și sunt numeroase, printre acestea putem enumera: dislexia (dificultăți de citire, de realizare a acordurilor gramaticale), disgrafia (dificultăți de scriere), dispraxia (dificultatea de a realiza mișcări care implică motricitatea fină), disnomia (dificultatea de reamintire a numelor de persoane sau a obiectelor), tulburarea de spectru autist, deficitul de atenție (ADD), deficitul de atenție cu hiperactivitate (ADHD), sindromul Tourette (mișcări, sunete manifestate involuntar) sau orice altă tulburare care îngreunează învățarea sau poate duce la insucces școlar. Uneori acest insucces poate fi determinat de blocaje emoționale care pot să apară: rușinea, teama, neadaptarea la mediu, la cerințe și sarcini noi menite să îi scoată din rutină.

De-a lungul timpului s-a dovedit că au existat „personalități marcante” care au fost și sunt de două ori excepționale.

Thomas Edison a avut probleme de auz, a avut parte de foarte puțină învățare formală, într-o școală deoarece se pare că s-a considerat că avea anumite comportamente indezirabile, se pare că de-a lungul istoriei el a manifestat mai multe comportamente considerate inadecvate.

Winston Churchill, om politic britanic, prim-ministru al Regatului Unit în al doilea război mondial se pare că a avut dislalie și balbism, într-unele articole de specialitate se afirma că ar fi avut dislexie.

Jacob Barnett adolescent care își prezintă realizările dar și nevoile lui de învățare (TED x teen). Desigur aceștia sunt doar trei exemple descoperite de-a lungul timpului.

Acest „tipar” de elevi sunt o adevărată provocare pentru cadrele didactice, este foarte important să se înțeleagă că le este dificil să urmeze anumite reguli, au nevoie de o curriculum adaptată și nu de o școală specială.

Pentru a înțelege mai bine acest concept sugerez vizionarea filmului: Taare Zameen Par (Stelute pe pământ).

Webografie:
Sciencedirect.com
Wikipedia.org

Bibliografie:
Negovan V, Introducere în Psihologia Educației, Ed Universitară, București, 2006

PROIECT DIDACTIC

Autor: prof. consilier școlar **Smărăndița Puchiu**
CJRAE/ CSAP Colegiul Tehnic "Viceamiral Ioan Bălănescu" Giurgiu

Colegiul Tehnic "Viceamiral Ioan Bălănescu" Giurgiu

Profesor: Smărăndița Puchiu

Modulul: Planificarea carierei

Tema: Marketing personal – Cum mă pregătesc pentru angajare ?

Titlul lecției: Întocmirea unui Curriculum Vitae (CV) și a unei Scrisori de intenție

Clasa: a XII-a B

Data: 27 martie 2018

Durata: 2 ore

Competența generală: Dobândirea abilităților de explorare și planificare a carierei

Competențe specifice:

- ❖ C1. Să stabilească informațiile personale care trebuie incluse în redactarea unui CV/scrisoare de intenție, în scopul organizării și structurării corecte a acestor documente.
- ❖ C2. Să conștientizeze importanța redactării corecte a unui CV și a unei scrisori de intenție pentru angajare.
- ❖ C3. Să fie capabili să-și completeze CV-ul în format EuroPass.
- ❖ C4. Să conceapă o scrisoare de intenție pentru un post dorit.
  - La sfârșitul lecției, elevii vor fi capabili:
    - să definească ce este un CV și o scrisoare de intenție;
    - să enunțe elementele obligatorii ale unui CV și ale unei scrisori de intenție;
    - să redacteze un CV și o scrisoare de intenție;
    - să stabilească importanța elementelor de marketing personal pentru găsirea unui loc de muncă.

Strategii didactice:

- **Resurse procedurale: - metode și procedee:** conversația euristică, dezbaterea, jocul didactic, brainstorming, exercițiul, expunerea
- forme de organizare: individuală, frontală, în grup
- **Resurse materiale:** model CV european, model scrisoare de intenție, laptop, videoproiector.

Instrumente de evaluare: CV-uri și scrisori de intenție realizate de elevi care vor ajuta la achiziția de informații pentru planificarea carierei lor

Scenariul didactic:

SESIUNEA 1 - CURRIVULUM VITAE (10RA)					
<i>Etapele activității</i>	<i>Conținut informativ</i>	<i>Activitatea profesorului</i>	<i>Activitatea elevilor</i>	<i>Metode</i>	<i>Materiale</i>
Moment introductiv 2 min.		Verificarea absențelor și a materialelor necesare desfășurării orei.	Elevul de serviciu prezintă elevii absenți apoi toți elevii se pregătesc de lecție.		

Motivarea elevilor, captarea atenției 1 min.		Pentru ocuparea unui post, angajatorul are nevoie de un minimum de informații despre persoana care dorește să se angajeze, persoană care va trebui să învețe să-și redacteze o scurtă biografie, denumită <i>Curriculum vitae</i> (în latină = "cursul vieții")			laptop videoproiector
Anunțarea temei și a activității 2 min.		Anunță tema ce urmează să fie abordată și obiectivele: <i>Cum mă pregătesc pentru angajare? Întocmirea unui CV EuroPass</i> La sfârșitul orei veți ști: ★ să definiți un CV, ★ să enunțați elementele obligatorii ale unui CV ; ★ să redactați un CV European, ★ să stabiliți importanța CV-ului pentru găsirea unui loc de muncă.	Notează subiectul propus.	Prezentare Power Point.	laptop videoproiector
Desfasurare a activității 30 min.	Elementele unui CV. Prezentarea modelului de CV european	Ce credeți că ar trebui să conțină un CV? Profesorul ajută la conceperea răspunsului final. Prezintă elevilor rubricile CV-ului european. Profesorul explică cerințele pentru redactarea unui CV European. Împarte elevilor coli albe pentru a-și întocmi un CV. Propune elevilor să-și întocmească un CV european pe colile date, după modelul de CV proiectat. Profesorul îi ajută pe elevi cu alte lămuriri.	Elevii răspund. Dialoghează cu profesorul despre modul de întocmire al CV-ului european; Primesc coli albe de hârtie și încep să-și întocmească CV-ul, urmărind modelul afișat. Dacă au nelămuriri îl întreabă pe profesor. Sunt atenți la explicațiile profesorului.	Prezentare Power Point Brainstorming Conversația Explicația Activitate frontală. Activitate individuală	laptop videoproiector
Evaluarea abilităților de întocmire a unui CV 10 min.		Exercițiu de „auto-prezentare” Solicită elevilor să realizeze individual o prezentare în care să promoveze conținutul portofoliului personal, ca și cum ar face reclamă despre sine. Îndeamnă elevii să își elaboreze prezentarea într-o manieră cât mai convingătoare.			
Evaluarea activității 3 min.		Solicită elevilor să numească 3 argumente care să susțină afirmația: „ <i>Curriculum Vitae reprezintă o carte de vizită a fiecărui individ</i> ”. Face aprecieri cu privire la desfășurarea activității.	CV-ul este singura șansă prin care te poți distinge de ceilalți candidați. CV-ul îți subliniază realizările și responsabilitățile CV-ul pune la dispoziția celui care vă interviează informațiile necesare angajării și explică de ce vă considerați cea mai potrivită persoană pentru ocuparea locului de muncă pe care îl solicitați.		
Tema 2 min.		Fiecare elev să își redacteze CV-ul în format european pentru a-și completa portofoliul personal. Profesorul anunță elevii că ora viitoare vor învăța să redacteze o scrisoare de intenție.			

SESIUNEA 2 – SCRISOAREA DE INTENȚIE/PREZENTARE (1 ORA)

Etapale activității	Conținut informativ	Activitatea profesorului	Activitatea elevilor	Metode	Materiale
Moment introductiv 2 min.		Verificarea absențelor și a materialelor necesare desfășurării orei.	Elevul de serviciu prezintă elevii absenți apoi toți elevii se pregătesc de lecție		
Motivarea elevilor, captarea atenției 1 min.		Pentru fiecare CV pe care doriți să-l expediați trebuie să prezentați o scrisoare de intenție. Scrisorile de intenție nu trebuie să repete informațiile cuprinse în CV, ci să exprime interesul și motivația pentru obținerea postului. Astăzi vom învăța să redactăm corect o scrisoare de intenție pentru angajare. La sfârșitul orei veți ști: -să enumerați elementele obligatorii ale unei scrisori de intenție; -să concepeți o scrisoare de intenție pentru un post dat; -să analizați scrisori de intenție redactate de colegi. Folosind un model, profesorul prezintă forma în care se poate realiza scrisoarea de intenție.	Notează subiectul propus	Exercițiul Conversația Activitate individuală	laptop videoproiector
Desfășurare a activității 30 min.	Prezentarea unui model de “scrisoare de intenție”	Elevii sunt organizați pe grupe și solicitați să redacteze o scrisoare de intenție pentru meseriile de <i>translator</i> , <i>casier fast food</i> și <i>vânzător</i> .	Elevii se organizează pe grupe, primesc coli albe de hârtie și încep să întocmească scrisori de intenție pentru meseriile propuse. Dacă au nelămuriri îl întreabă pe profesor. Sunt atenți la explicații.	Activitate de grup	laptop videoproiector
Evaluarea abilităților de întocmire a unei scrisori de intenție 10 min.		Liderul fiecărei grupe va ieși în fața clasei, va citi anunțul de angajare, după care va prezenta scrisoarea de intenție pentru a-și depune candidatura pentru acest loc de muncă. Se va discuta pe scurt scrisoarea citită, punctând elementele bune și făcând sugestii de îmbunătățire acolo unde este cazul.	Elevii sunt foarte atenți și critică anumite erori la adresa scrisorilor realizate de colegi, punctând elementele bune. - Ascultă aprecierile și concluziile profesorului.	Conversația Dezbateri Activitate de grup	laptop videoproiector
Tema (2 min)		Fiecare elev își va completa portofoliu cu o scrisoare de intenție tehnoredactată, specifică unui job dorit. Profesorul îi anunță pe elevi că la lecția următoare vor avea ocazia să-și exerseze abilitățile interpersonale prin susținerea unui interviu. Li se recomandă să vină îmbracați adecvat pentru susținerea unui interviu.			

Profilul psihologic P.P. Negulescu

Autor: **Drăghici Gabriela**

Cls. a XII- a E, Liceul Teoretic "Tudor Vianu" Giurgiu

Coordonator prof. Puchiu Smărăndiță

„Pe profesorul P.P. Negulescu l-am cunoscut pentru prima oară după Primul Război Mondial.

Înfățișarea lui fizică nu impunea de la prima vedere. Era înalt, slab, un cap inteligent, acoperit cu păr mățos de culoare castanie [...]; figura îi era ovală, palidă, buzele subțiri, obraji puțin subțiați, ochii mici de o culoare imprecisă [...] Gesturile lui erau reduse la minim. Când merge, îți făcea impresia că măsoară distanța, că nu este niciodată grăbit. Vocea îi era moale, monotonă, fără modulații și inflexiuni.

Printre studenții din anii superiori P. P. Negulescu se bucura de prestigiul unui mare gânditor, deși în timpul a 25 de ani de profesorat, câți avea atunci, publicase numai două volume de Filosofia Renașterii. Acest prestigiu se datora în cea mai mare parte... vieții lui izolate, retrase, înfățișării lui mai mult suferinde, credinței multora că studiile obositoare și meditațiile aprofundate îl făcuseră să-și piardă sănătatea [...] Circula zvonul că are teancuri de manuscrise care așteaptă fie publicate... și că se pierduseră. De aceea, la sentimentele de admirație ce i se manifestau, se asociau acelea de compasiune pentru dispariția operelor inedite. [...]

L-am cunoscut personal... când era președinte al Camerei Deputaților. Mi s-a părut grav și distant, formalist și protocolar, cu toate că se silea să pară apropiat [...] Ca orice om mare, lăsa să se întrevadă anumite curiozități. Nu te primea decât dacă te anunțai la telefon, unde îți răspundea „secretarul” adică el însuși cu vocea disimulată [...] Rar se întâmpla însă să te primească imediat sau în aceeași zi [...]

Deși părea de o seninătate olimpiană, P.P. Negulescu era în realitate un om orgolios și pătimaș. Nu era prieten cu alți profesori universitari de filosofie.”

(Nicolae Bagdasar, Portrete)

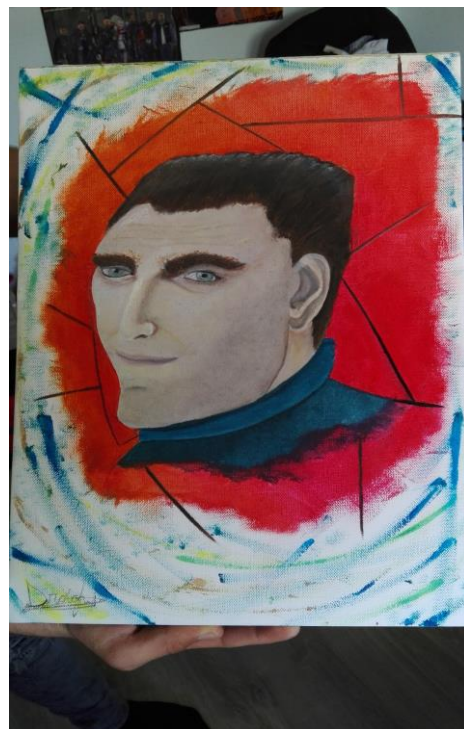
Conform teoriei dezvoltate de psihologul american Carl G. Jung, oamenii se împart în două categorii temperamentale. Unii sunt predominant orientați spre lumea exterioară și se încadrează în categoria extravertiților și alții care sunt predominant orientați spre lumea interioară și se încadrează în categoria introvertiților. Extravertiții sunt sociabili, deschiși, comunicativi, își fac ușor prieteni, pe când introvertiții sunt retrași, tind spre reverie și își fac greu prieteni. Privind teoria lui C.G. Jung, P.P. Negulescu aparține categoriei introvertitului și este un flegmatic. Negulescu este prezentat ca fiind

meticulos și reținut: „Gesturile lui erau reduse la minim. Când mergea, îți făcea impresia că măsoară distanța, că nu este niciodată grăbit.”

Caracterul este latura relațional- valorică a personalității și este înăscut, dar poate fi modificat prin intervenția mediului și a educației. Conform teoriei lui G.W. Allport, caracterul cuprinde o serie de trăsături. Trăsăturile cardinale sunt cele definitorii pentru caracterul unui om, sunt în număr de 2-3 și se conturează în urma unor experiențe grele din viața acelei persoane. Trăsăturile principale sunt mai numeroase, 10-15 și mai greu de identificat, iar cele secundare sunt cele mai numeroase și vagi. Ca și trăsătură cardinală, Negulescu este disimulat, iar ca și trăsături principale observăm firea retrasă și orgoliul. Profesorul P.P. Negulescu este profesor universitar de filosofie și președinte al Camerei Deputaților. În ciuda acestor titluri, el este un disimulat. În întreaga sa carieră a publicat doar două volume de filosofie, celelalte manuscrise care se pierduseră erau doar născociri ale profesorului. Pentru a păstra masca intelectualului și pentru a ascunde faptul că acesta este un ipocrit își însușește anumite manifestări comportamentale și convingeri asupra realizării unor lucrări excepționale: „Acest prestigiu se datora în cea mai mare parte (...) înfățișării lui mai mult suferinde, credinței multora că studiile obositoare și meditațiilor aprofundate îl făcuseră să-și piardă sănătatea.” Pentru a nu fi demascată, P.P. Negulescu alege să ducă o viață izolată, retrasă: „Nu era prieten cu alți profesori universitari de filosofie.” Disimularea profesorului se observă din comportamentul acestuia, se prefăcea că este propriul secretar : „Nu te primea decât dacă te anunțai la telefon, unde îți răspundea „secretarul”, adică el cu vocea disimulată.”

P.P. Negulescu este o persoană orgolioasă pentru că este conștient de titlurile pe care le are și refuză să își facă prieteni în cadrul Universității: „Nu era prieten cu alți profesori universitari de filosofie.” Îngânfarea lui Negulescu se observă și prin atitudinea pe care o are în fața propriului renume nemeritat: „ P.P.Negulescu se bucura de prestigiul unui mare gânditor, deși în timpul a 25 de ani de profesorat, câți avea atunci, publicase numai două volume de Filosofia Renașterii.”

P.P. Negulescu se poate afirma că era „formalist și protocolar”. Aceste trăsături de caracter se manifesta în cadrul funcției de președinte al Camerei Deputaților. Acesta dădea impresia că este un politician corect, deși realitatea era alta: „Ca orice om mare lăsa să se întrevadă anumite curiozități. Nu te primea decât dacă te anunțai la telefon, unde îți răspundea „secretarul”, adică el cu vocea disimulată.” În ciuda caracterului ipocrit, păstrează o ordine în cadrul vizitelor sale: „ Rar se întâmpla însă să te primească imediat sau în aceeași zi”.

INTEGRAREA COPILULUI CU ADHD ÎN CLASA DE ELEVI

Autor: **Sitaru Cătălina Magdalena**, Școala Gimnazială Nr. 10 Giurgiu

Autor: **Ciobanu Monica**, Grădinița „Dumbrava Minunată” Giurgiu

I. Aspecte teoretice:

1. Motivarea temei

Întâlnim din ce în ce mai des în sala de clasă unde suntem fie educatori, fie învățători ori profesori, elevi care să manifeste hiperactivitate, lucru care aduce după sine deficitul de atenție și cel de concentrare. Diagnosticați de medicul neuropsihiatru sau nu, recomandarea este ca acești copii să frecventeze învățământul de masă. Sunt acești copii recuperabili? Se pot integra cu succes în clasa de elevi? Chiar dacă nu în totalitate, lucrurile pot fi ameliorate.

În colectivul de elevi pe care îl îndrum în acest an școlar, există o elevă care prezintă un comportament inadecvat, deranjează orele, este violentă fizic și verbal, nu se poate concentra pentru finalizarea unei sarcini școlare.

Din dorința de a proceda la integrarea sa și pentru realizarea unui progres școlar care să ducă la rezultate satisfăcătoare, am realizat un plan de intervenție personalizat, care se desfășoară pe parcursul mai multor luni precum și o strategie de consiliere.

2. Documentarea

Conform DSM IV, „*elementul esențial al tulburării hiperactivitate/deficit de atenție îl constituie un pattern persistent de inatenție și, sau de hiperactivitate-impulsivitate, care este mai frecvent și mai sever decât este observat de regulă la indivizii cu un nivel comparabil de dezvoltare (criteriul A). Unele simptome de hiperactivitate impulsivitate sau de inatenție care cauzează deteriorarea trebuie să fi fost prezente înainte de etatea de 7 ani, deși mulți indivizi sunt diagnosticați după ce simptomele au fost prezente timp de un număr de ani, în special în cazul indivizilor cu tipul predominant inatent (criteriul B). O oarecare deteriorare din cauza simptomelor trebuie să fie prezentă în cel puțin două situații (de ex., acasă, și la școală sau la serviciu) (criteriul C). Trebuie să fie clară proba interferenței cu funcționarea socială, școlară sau profesională corespunzătoare din punctul de vedere al dezvoltării (criteriul D). Perturbarea nu survine exclusiv în cursul evoluției unei tulburări de dezvoltare pervasivă, al schizofreniei ori al altei tulburări psihotice și nu este explicată mai bine de vreo altă tulburare mentală (de ex., o tulburare afectivă, anxioasă, dissociativă sau de personalitate) (criteriul E)*”.

ADHD (deficit de atenție și tulburare hiperkinetică) este o tulburare des întâlnită la copii și adolescenți, procentul fiind de 5% din copiii ce frecventează școala.

Semnele ce trag un semnal de alarmă părinților că este ceva în neregulă cu propriul copil sunt: calitative/note slabe, dezorganizare în actul de învățare, probleme de integrare în colectiv, părere negativă despre sine și rejectarea din grupul de joacă.

Apelând la *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders* (DSM-IV-TR), simptomele ADHD prezintă următoarele subdiviziuni: inatenție, hiperactivitate și impulsivitate, existând și posibilitatea unor forme combinate.

Tipul inatent – elevul inatent nu este capabil de concentrare, apărând, în rezolvarea sarcinilor, erori din neglijență, nu le acordă celor din jurul său șansa de a-și expune părerile, punctul de vedere, nu termină munca, nu respectă indicațiile, evită solicitările intelectuale de lungă durată.

Tipul hiperactiv-impulsiv – copilul este în continuă mișcare, agitat, vorbește excesiv, întrerupe persoanele participante la dialog și nu își așteaptă rândul.

Tipul combinat – cuprinde elemente specifice atât tipului inatent cât și celui hiperactiv-impulsiv.

II. Aspecte practice

1. Date de identificare:

Nume: Andreea, Vârsta: 10 ani, Gen: F

Andreea este înscrisă la o școală normală, fiind un copil cu grave probleme de sănătate, provenind din mediul rural, dintr-o familie cu mulți copii, în care a fost marginalizată. A fost instituționalizată, iar acum se află în plasament de tip familial.

Încă de la înscrierea în clasa pregătitoare copilul a întâmpinat dificultăți de adaptare, fiind, conform descrierii mamei „un copil problemă”, deranjând orele, lovind copiii, luându-le mâncarea, adresându-le injurii.

Odată cu înaintarea în vârstă, cerințele școlare au devenit complexe, iar copilul nu reușește să integreze informațiile, să ducă la bun sfârșit sarcinile sau să fie atent la explicațiile primite la ora de curs.

Copilul are tendința să denatureze adevărul. La școala minte, pentru a se disculpa în ceea ce privește neefectuarea sarcinilor școlare sau pentru a se disculpa atunci când lovește colegii sau îi provoacă verbal.

Asistentul maternal se simte atașat de copilă și i-ar fi foarte greu să renunțe la ea, în ciuda „problemelor” pe care i le creează. Ideea care o ghidează este aceea că vrea să îi schimbe viața în bine.

2. Motivul pentru care s-a procedat la consilierea elevei: rezultatele școlare slabe, relaționare defectuoasă cu elevii clasei, imposibilitatea de a-și gestiona timpul în rezolvarea cerințelor școlare, continua agitație.

3. Antecedente personale patologice:

O boală genetică rară (Sindrom Williams)

4. Probleme întâmpinate de copil:

a) atenție precară:

- inadaptarea la colectiv și la cerințele clasei, nu ascultă nici pe învățătoare, nici pe colegi,
- minciuna,
- rezultate școlare slabe,
- conflicte cu mama, colegii, învățătoarea,

b) hiperactivitate:

- agitație continuă,
- părăsirea băncii, clasei,
- vorbește foarte mult, nu respectă regulile unui dialog,
- întreruperea jocurilor celorlalți copii,

- deteriorarea obiectelor personale și a colegilor,
- 5. Examen psihologic:**
- A. Procese psihice:
- Percepție slabă
  - Cunoaște schema corporală
  - Recunoaște simboluri și cifre
  - Nu are capacitatea de a lua decizii
  - Nu face față responsabilităților
  - Nu face față situațiilor de criză
  - Finalizează cu ajutor o sarcină simplă
  - Nu emite ipoteze
  - Memorie de scurta durată
  - Capacitate mnezică scăzută
  - Deficit de atenție
  - Concentrare slabă
  - Motivație extrinsecă
  - Forma negativă de manifestare: agitație permanentă
- B. Activități psihice:
- Limbaj/vocabular pasiv
  - Întârziere în însușirea limbajului
  - Dificultăți de pronunție
- C. Aria afectivității:
- Imaturitate afectivă
  - Atașament: dependentă de asistentul maternal
  - Nu are capacitatea de a se adapta emoțional la contexte de viață
  - Patologia afectivității: agitată
  - Agitație psihomotorie
- D. Integritate socială:
- Nu e capabilă de a stabili relații de prietenie decât cu copii mai mici decât ea și cu aceeași stare emoțională
  - Nu există apartenență la grupuri sociale
  - Imaturitate psihosocială
- 6. Evaluarea psihologică s-a realizat, utilizând următoarele:**
- *Testul fabulelor* (Duss, 2009)
  - *Testul Omului*
  - *Testul familiei*
  - *Exerciții de autocunoaștere*
  - *Povestea terapeutică*
  - *Observația directă*
  - *Criteriile DSM IV* (APA, 2013, Romilă 2003) , indicațiile pentru această tulburare.
- 7. Psihodiagnostic multiaxial, conform DSM IV TR:**
- Axa I : comportament hiperkinetic
- Axa II: retard mintal mediu
- Axa III: O boală genetică rară (Sindrom Williams)
- Axa IV: Probleme școlare, inadaptare. Interacțiune defectuoasă cu asistentul maternal, vecinii.
- Factori stresori anteriori: familie dezorganizată, copil instituționalizat.
- Factori stresori prezenți: amenințarea că, în condițiile unui comportament inadecvat, există posibilitatea de a fi dusă într-un centru de plasament.

8. Diagnostic diferențiat

Comportamentul tipic se manifestă în situații multiple, atât la școală, cât și acasă și în locurile de joacă. Sindromul s-a manifestat vizibil în jurul vârstei de 6 ani, când copilul a fost înscris în clasa pregătitoare.

Ambele tulburări (deficit de atenție și hiperactivitate) au fost manifestate pe o perioadă mai mare de 6 luni.

9. Intervenție psihologică:

- Utilizarea recompenselor, atât la școală, cât și acasă, dar nu a recompenselor bănești!
- Consilierea asistentului maternal în a se implica mai mult în activitatea cu acest copil aflat în plasament,
- Utilizarea unor metode nepunitive la școală și în familie,
- Consolidarea relațiilor asistent maternal-copil, prin axarea pe aspectele pozitive ale copilului,
- Exerciții și fișe de lucru:
  - a) Exercițiu văz-spirit de observație,
  - b) Exercițiu auz-atenție distributivă,
  - c) Exercițiu coordonare motrice-atenție concentrată-memorie-imaginație,
  - d) Exercițiu coordonare motrice-atenție concentrată,
  - e) Exercițiu coordonare motrice-spirit de ordine,
  - f) Pentru a-i ridica stima de sine, s-a lucrat astfel încât copilul să aibă o imagine de sine realistă; să recunoască și să înțeleagă punctele tari, dar și slăbiciunile sale, să stabilească scopuri pentru viitor și să fie capabil să elaboreze un plan, pentru a le atinge.
  - g) Pentru dezvoltarea abilităților sociale destul de deficitare, am identificat modul de exprimare a sentimentelor, comunicarea cu ceilalți, stăpânirea de sine.
  - h) Pentru antrenarea abilităților sociale, am folosit fișele: identificarea propriilor sentimente – Fișa de lucru: „*Vocabularul emoțional*” , Fișa de lucru: „*Stările mele sufletești*” ; comunicarea cu ceilalți – Fișa de lucru: „*Începuturi de conversație*”; stăpânirea de sine – Fișa de lucru: „*Privește, înainte de a sări*”.
  - i) Pentru dezvoltarea înțelegerii limitelor, a comportamentelor adecvate, luării deciziilor, am folosit fișe de lucru: înțelegerea limitelor adecvate – Fișa de lucru: „*Locul meu, spațiul meu*”; fixarea limitelor adecvate – Fișa de lucru: „*Dacă-atunci-dar*”.
  - j) Pentru ameliorarea furiei, am folosit exercițiul „*Scrisoarea*” (scrierea unei scrisori, într-o ședință de consiliere, în care copilul să își verse toată furia, să scrie tot ce simte și prin ce trece, sperând astfel să i se limpezească gândurile și să fie mai calmă. Scrisoarea poate să o rupă sau poate să o păstreze.
  - k) Pentru antrenarea recunoașterii stărilor emoționale, am folosit tabele și imagini cu diferite stări emoționale (planșa emoțiilor). La începutul activității, copilul arăta starea lui pe planșă. Alteori, aplicam o procedură inversă: copilul singur numea stările emoționale, redate pe desen, învăț să descrie ceea ce simte: (ne așezăm în fața oglinzii și menționăm ce simțim noi: „*inima bate tare, în gât simt încordare și vreau să strig, obrajii sunt roșii și fierbinți, palma mă mănâncă, ...*”).
- Sfătuirea asistentului maternal de a participa la terapia de grup ce se organizează în cadrul DGASPC și la terapie personală.
- Acordarea de sprijin de către profesorul de sprijin care se ocupă săptămânal de elevă, în cadrul unor ore de recuperare școlară.
- La școală, realizarea de către învățătorul clasei a unui PIP (Plan de intervenție personalizat) pentru această elevă, avizat de CJRAE.

10. Concluzii:

- Îmbunătățirea situației școlare, prin acordarea unor calificative adecvate,
- Managementul furiei, emoțiilor negative,
- Copilul a fost cooperant pe toată durata terapiei, devenind mai cooperant și la școală,
- Colectivul de elevi a început să îi înțeleagă manifestările și să o protejeze (copiii nu mai râd de ea, o includ în jocuri și echipe la orele de curs),
- O mai mare implicare în realizarea sarcinilor școlare,
- Implicarea în acțiuni cu fundații umanitare.

Bibliografie:

Duss Laura, 2009, *Testul fabulelor*, Editura Trei

Romilă Aurel, 2003, *Criteriile DSM IV TR*, Ed. Asociației Psihiatrilor Liberi din România

Radu și Ulici, 2003, *Evaluarea și educarea psihomotricității copiilor cu dificultăți psihomotorii de integrare*, Ed. Semne

Rizeanu Steliana, 2014, *Psihodiagnoza și evaluarea clinică a copilului și adolescentului*, p. 33-40, Ed. Universitară

Coordonator Rizeanu Steliana, 2015, *Evaluare clinică și psihoterapie*, p. 199-215, 227-249, Ed. Universitară

Susanu Tatiana, 2010, *ADHD și tulburările de conduită la copii și adolescenți*

Exemple de fișe folosite

Anexa 1

Jocul “Vocabularul emoțional”

Copilului i se prezintă un set de fișe cu fețe ce redau diferite stări emoționale și i se adresează întrebarea: ”Ce stări emoționale sunt reprezentate pe cartonașe?”. Apoi copilului i s-a propus să-și amintească când a simțit o stare similară celei din fișă. Ce simțea în starea dată? Ar dori să se întoarcă în acea stare? Dar poate această expresie a feței să redea altă stare a omului? În ce alte stări redată în fișe tu ai mai fost? Hai să le desenăm. Peste 2-3 săptămâni jocul a fost repetat, totodată comparând starea emoțională anterioară a copilului cu cea prezentă. Se poate răspunde la următoarele întrebări: “Ce fel de stări predominau 2-3 săptămâni în urmă: negative sau pozitive? Dar ce poți face tu pentru a trăi mai multe emoții pozitive?”. Acest exercițiu a fost o primă încercare de a-l determina pe copil să-și observe propriile trăiri, să se concentreze asupra persoanelor, condițiilor fundamentală pentru autodezvoltare.

STĂRILE MELE SUFLETEȘTI

ACESTE LUCRURI MĂ FAC FERICIT:

Sunt fericită că ies afară, mă uit la desene
și desenez, când îmi fac prieteni, când
când, când compun cântece.

ACESTE LUCRURI MĂ ÎNTRISTEAZĂ:

Sunt tristă că nimeni nu se joacă cu mine,
când mă bate cineva, când cineva e rău
cu mine.

ACESTE LUCRURI MĂ ENERVEAZĂ:

Când mă trezește mami, când citesc,
când scriu, când mami mă ceartă,
când mă pedepsește.

Anexa 2

DACĂ...ATUNCI... DAR...

Completează spațiile albe!

Iată un exemplu:

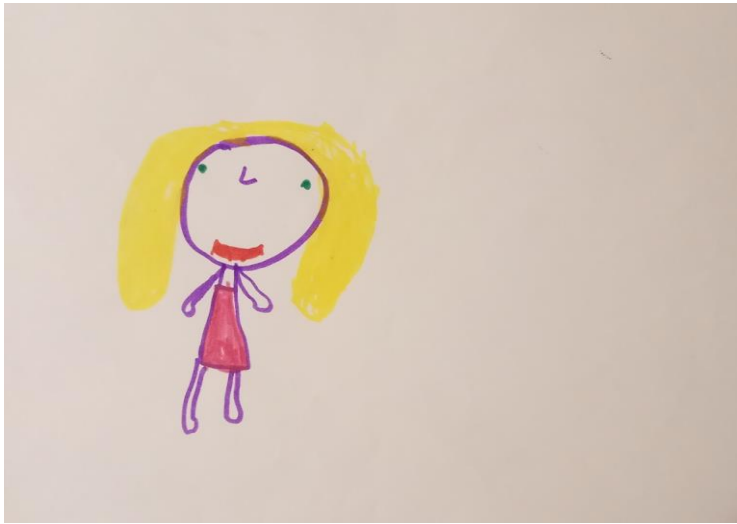
Dacă aș fi luat bani din portofelul mamei fără să îi cer voie, atunci aș fi cumpărat dulciuri de la magazin, dar probabil că aș fi fost pedepsită toată săptămâna.

Dacă voi deranja orele la școală, atunci.....dar.....

Dacă îmi provoc colegii, atunci.....dar.....

Dacă vorbesc neîntrebată, atunci.....dar.....

Dacă ascund mâncarea în diverse locuri, atunci .....dar.....

Scrie o scrisoare/ o pagină tip jurnal, în care să îți verși toată furia.

Poți scrie despre orice te înfurie și poți spune ce îți vine să faci când ești furioasă.

Eu sunt furioasă pe ..... și îmi vine
să îl bat
Eu mă înfuri și când mamă mă pune să
citesc la Istorie, Geografie și științe care natura
îmi vine să sparg ceva și să tip la ea
și să sparg televizorul sau să rup
cărțile. Sunt furioasă când mă mână
meu ciorba și îmi vine să sparg
castronul. Sunt furioasă când mă pune
să fac curat în camera mea și
îmi vine să sparg lămpa și să sparg
geamul.
Sunt furioasă și când mă lasă acasă
și îmi vine să tip.

Drogurile – atentat la sănătate!
Spune DA vieții!
Material informativ pentru părinți

Autor: Prof. consilier psihopedagog: Ileana Drăgușinoiu
CSAP Liceul Tehnologic “Dimitrie Bolintineanu”, Bolintin Vale, județul Giurgiu

Motto:

“Există un moment în care ființa umană este foarte sensibilă și chiar dacă vă simțiți foarte puternici sunt și lucruri fragile în voi”.

Françoise Dolton

“Mi-e foarte teamă că atunci când va ajunge la liceu va începe să consume droguri pentru a fi în rând cu ceilalți”. “Ce fac dacă găsesc “iarbă” la el în cameră?” “Avea un aer ciudat când s-a întors acasă vineri noaptea, mai târziu decât promisese. De la o vreme vine mereu târziu”.

Ritmul alert de dezvoltare a societății contemporane a determinat numeroase transformări și restructurări în viața noastră, a tuturor. Problematika lumii contemporane, caracterizată prin universalitate, globalitate, complexitate și caracter prioritar (Văideanu, 1988), demonstrează că este nevoie de o viziune holistică în studierea și decantarea celor mai eficiente mijloace de rezolvare a marilor probleme cu care se confruntă omenirea (degradarea mediului, explozia demografică, conflictele între diverse națiuni, violența, consumul de droguri etc.).

Școala reprezintă unul din factorii cei mai importanți ai socializării, factorul din partea căruia se așteaptă foarte mult. În ultima perioadă, societatea românească, în general, și școala, în mod particular, se confruntă cu o serie de situații problematice care reprezintă un pericol deosebit pentru tineri.

Consumul de droguri în rândul adolescenților a devenit în România o problemă socială, iar tinerii au fost surprinși într-o situație destul de vulnerabilă, pentru că drogurile sunt o provocare la adresa curiozității. S-a observat că de la o zi la alta numărul adolescenților consumatori de droguri și chiar dependenți de acestea crește. Traficanții prezintă drogurile în mod atractiv, minimalizând efectele nocive ale acestora, pornind de la premisa că foarte mulți tineri nu cunosc pe deplin riscurile la care se expun.

Un rol important în preîntâmpinarea consumului de droguri îl au părinții, care trebuie să-și educe copiii corespunzător din punct de vedere moral și spiritual, pregătindu-i pentru a face față realităților dure ale vieții. Pentru majoritatea părinților, adolescența propriilor copii este un motiv de

neliniște. Ei simt nevoia să fie informați și să poată avea o poziție față de schimbările pe care le observă la copilul lor.

Atmosfera sănătoasă din familie, dragostea, afecțiunea, comunicarea dintre părinți și copii, constituie principalul aliat în lupta împotriva acestui flagel.

De la panica primului moment, când află că propriul copil este consumator de droguri și până la reacții paradoxale care nu aduc nici un beneficiu tinerilor, nu este decât un pas.

Iată de ce a devenit o necesitate ca părinții să fie informați cum să facă față unor astfel de situații, cum să-și înțeleagă și să-și ajute copiii pentru a depăși un astfel de moment dificil.

Acest material informativ se adresează părinților, celor care doresc să fie mai informați pe această temă.

Datoria școlii este ca, alături de familie, să se implice în educarea tinerilor și să-i informeze asupra consecințelor pe care le prezintă consumul de droguri asupra sănătății și asupra beneficiilor adoptării unui stil de viață sănătos.

Ce sunt drogurile?

- ✓ Drogurile sunt substanțe naturale sau sintetice folosite de consumatori pentru acțiunea lor asupra psihicului (acțiune psihotropă) – ca stimulente sau ca sedative ale activității mentale;
- ✓ Ele modifică senzațiile și percepțiile, atenția, gândirea, imaginația, voința; generează tulburări în întreaga viață afectivă, emoțională, în întregul comportament al celor care le consumă;
- ✓ Orice drog este o potențială otravă ce are consecințe dezastruoase asupra sănătății fizice, psihice și sociale a celor care le utilizează, ce poate duce chiar la moarte;
- ✓ Consumul regulat de droguri, intoxicația cronică voluntară cu acestea determină, după un timp, starea de farmaco-dependență (taxicomanie).

Cum se clasifică drogurile?

STIMULENTE (cocaína, cannabis, amfetamine):

- ✓ provoacă excitație psihologică, euforie la doze repetate, reacții violente, bizare;
- ✓ sevrăjul se manifestă prin depresie și letargie.

SEDATIVE (morfina, heroina, codeina):

- ✓ provoacă relaxare, liniște psihică însoțită de căldură, adormire;
- ✓ sevrăjul necesită supraveghere medicală specializată, depresia și starea de oboseală persistând mai multe luni.

HALUCINOGENE (L.S.D., ecstasy, mescalina):

- ✓ modifică percepția, senzațiile auditive, vizuale;
- ✓ sevrăjul se manifestă prin: anxietate, transpirație, insomnie, tulburări digestive, disconfort general.

Care sunt motivele pentru care tinerii consumă droguri?

- ✓ dificultăți de comunicare (cu părinții, profesorii, colegii);
- ✓ lipsa modelelor credibile de identificare;
- ✓ teribilism (spargerea barierelor, normelor sociale);
- ✓ pentru a fi acceptați într-un grup (anturajul și influența lui);
- ✓ aprecierea nerealistă a realizărilor personale;
- ✓ lipsa de încredere în sine, sentimentul de inferioritate și inutilitate;
- ✓ apartenența la familii dezorganizate, în care există tensiuni, conflicte, violență, agresivitate, consum de droguri;
- ✓ din curiozitate – “s-a ivit ocazia, iar ei nu au făcut altceva decât să încerce, să vadă cum este”, deoarece este “la modă”;
- ✓ din plictiseală;
- ✓ din dorința de a face ceva nou, periculos, misterios – drogurile sunt ceva interesant, utilizarea lor este o dovadă de curaj și, în ciuda faptului că adulții vorbesc despre pericol, tinerii o fac tocmai pentru riscurile pe care consumul lor le implică;
- ✓ pentru a uita de dificultățile cotidiene, pentru a “fugi” de problemele de acasă și de la școală, din incapacitatea de a găsi acestora soluții adecvate;
- ✓ lipsa unor scopuri, țeluri, idealuri în viață.

Cum știu părinții dacă adolescentul prezintă riscul de a deveni consumator de droguri?

Consumul de substanțe nocive poate fi asociat cu o serie de *modificări comportamentale* și de *dispoziție* ale adolescentului, care pot reprezenta *indici* pentru identificarea acestei situații problematice:

- schimbarea bruscă a comportamentului, elevul nu mai este așa cum era înainte;
- trece fără motiv de la veselie la tristețe;
- devine agresiv fără motiv;
- își pierde interesul față de școală, față de activitățile preferate (film, muzică, artă, sport, lecture etc.);
- începe să ia note mici;
- lipsește de la școală;
- rămâne corigent sau repetent;
- își schimbă grupul de prieteni;
- își ascunde noii prieteni și nu vorbește despre preocupările lor;
- este în compania unor persoane care consumă alcool sau droguri;
- vorbește mai puțin cu părinții;
- devine izolat, retras, deprimat;

- își asumă riscuri în timpul consumului de droguri, cum ar fi sexul neprotejat;
- încalcă legea când este sub influența drogurilor;
- este implicat în accidente de mașină cauzate de consumul de droguri.

Părinții trebuie să urmărească orice schimbare semnificativă a semnelor fizice, de personalitate, de atitudine sau de comportament.

Ce pot face părinții dacă copilul consumă droguri?

- să-și păstreze calmul;
- să-i comunice copilului îngrijorarea cu privire la schimbările pe care le-au observat la el;
- să încurajeze copilul să-și exprime sentimentele;
- să discute de comun acord cum pot rezolva această situație.

Copiii află despre droguri mai devreme decât cred părinții: din presă, de la prieteni sau de la copiii mai mari. Este mult mai bine dacă primesc informația de la părinți, înainte de a afla de la colegii de clasă sau de la televizor.

Părinții își pot ajuta copilul să înțeleagă că drogurile sunt dăunătoare pentru sănătatea lor.

Este bine ca părinții:

- să asculte copilul;
- să-l respecte;
- să stabilească propriile limite;
- să fie un model pentru copil;
- să ofere informații potrivite vârstei copilului;
- să petreacă timp cu copilul;
- să se implice în viața copilului, chiar dacă el crește și pare să nu mai aibă nevoie de părinți;
- să se implice în activitățile recreative, în pregătirea pentru școală și în viața lui socială;
- să încerce să cunoască cercul de prieteni al copilului și modalitățile de petrecere a timpului lor liber;
- în cazul în care observă prezența unor persoane dubioase în anturajul copilului, să atragă atenția asupra acestui lucru cu fermitate și tact, fără reproșuri și critici;
- să mențină permanent legătura cu școala;
- să se intereseze periodic despre activitatea școlară a copilului, despre rezultatele școlare obținute;
- să colaboreze cu poliția, instituțiile medicale și sociale în derularea unor programe care au în vedere prevenirea consumului de droguri.

Care sunt consecințele sociale ale consumului de droguri asupra tinerilor?

- malnutriție (mai ales când drogul este scump și greu de procurat);
- sărăcie, reducerea drastică a veniturilor;

- pierderea legăturilor de prietenie;
- nerealizare profesională;
- deteriorarea relațiilor sociale;
- conflicte sociale;
- izolare socială;
- degradare socială;
- accidente de circulație;
- suicidul.

O viață dependentă de drog nu poate fi decât un mod de a trăi jalnic, demn de compătimire, de aceea este important ca părinții să fie întotdeauna atenți pentru ca cei de lângă ei, copiii să nu fie nevoiți să apeleze la droguri; să fie suficient să respecte, să discearnă, să înceapă o acțiune, un proiect și să le finalizeze, considerând că orice problemă în viață este o ocazie de a demonstra lumii și lor înșiși că au puterea de a nu se lăsa doborâți de pericolele care pândesc la fiecare colț de stradă. Nu se poate trăi după sloganul: “Consum, deci există!”, pentru că drogul le interzice copiilor accesul la viață normală, până la urmă la existență!

Așadar, familia joacă întotdeauna un rol mult mai important în experimentarea și consumul de droguri al copilului decât suntem dispuși să recunoaștem. Doar asumându-și răspunderea, părinții pot să evite sau să pună capăt tragediei dependenței de droguri.

“Sănătatea este condiția înțelepciunii, iar semnul ei este veselia”.

Emerson

Bibliografie:

- Băban, Adriana (2003), “Consiliere educațională. Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere”, Cluj-Napoca;
- Campbell, Ross (2001), “Copiii noștri și drogurile”, Ed. Curtea Veche, București;
- Gaudet, Étienne (2006), “Drogurile și adolescența. Răspunsuri la întrebările părinților”, Ed. Minerva, București;
- Materiale informative – Salvați Copiii, București.

Revistă editată de către
Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Giurgiu
Str. Droc. Barcian Nr. 8 Giurgiu, Internatul Colegiului „Ion Maiorescu”, Giurgiu etajul
III, camera 52.